

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an
3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fe care
Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericescă-politică.

Inserțiuni

Un șir garmond:
o dată 7 cr., a dóua órá
6 cr., a treia órá 5 cr.,
și de fiesce care publi-
cațiune timbru de 30 cr.

Tot ce privesce fóea,
să se adreseze la »Re-
dactiunea și Admini-
stratiunea Unirii«
în
Blaș.

Anul VII.

Blaș 9 Maiu 1897.

Numóru 19.

Dr. Demetriu Radu.

Ție, purtătorului acestui nume, închinăm șirurile nóstre noi, cei ce avem datorința de a vesti poporul credincios al Bisericii nóstre sfinte adevérul mântuitor și tóte cele de lipsă în viața pămînténa.

Închinăm Ție aceste șiruri, ca să afe poporul nostru, că haîne de nuntă a îmbrăcat azi Mirésa lui Christos, Biserica sfintă catolică, de óre ce o gingașă a ei fiică Mire vrednic și-a găsit în Tine, Care prin punerea mânilor Părintelui Těu, a veneratului Mitropolit al provinciei nóstre bisericesci autonome, în ziua acésta mărétă ridicat ești în strălucita cétă a Apostolilor, adevérind încă o dată dumnezeescile cuvinte ale Rescumpératorului: „Și veți fi mie mărturii până la marginea pămîntului.“

Închinăm Ție șirurile nóstre, ca să afe credincioșii poporului nostru, că la sublima Tréptă, la care înălțat ai fost, Te-ai ridicat din rîndurile cele din urmă după demnitate, dar cele dintâiu pentru adevérata valóre ale némului nostru; și aflând acésta să cunóscă dumnezeésca fire a Bisericii, în care, pe cum înaintea lui Dumnezeu nu este deosebire între Iudeu, Elin și barbar, între avut și sêrac, ci deosebirea se face numai prin vîrtute și prin merit. Aflându-le aceste tóte va sci poporul nostru să se înflăcăreze în iubirea sa față de mama acésta bună și va sci să prețuésca și mai mult importanța creșterii în școli, în școli creștine, în cari împreună cu mintea hrană bună își primesce și inima.

Închinăm Ție șirurile presente, ca să-Ți arétăm bucuria, de care covîrșită este inima nóstră astăzi, când Te vedem aședat sus la arétare, în fruntea Bisericii nóstre, alătura cu ilustrii Těi Colegi din Episcopatul Bisericii nóstre sfinte. E covîrșitóre a nóstră bucurie, pentru că în Tine vedem o garanță și un element de cimentare a acelei unități, de care străbătuți a vrut Christos să fie cei ce-Î serviaū Lui. Vedem în Tine arvuna acésta de unitate, pentru că Te cunóscem, de óre ce de și departe, dar dintru început cu noi erai și alătura cu noi lucrai în acela-și ogor.

Azi ești pus în fruntea nóstră. Ai de la Dumnezeu tóte darurile, ca în frunte să ne fi și cu cinste să fi. Ai minte, ai inimă, ai intențiunile cele mai curate, ai curajul neclătit al convingerilor Tale și ai bărbătésca resoluțiune de a lupta lupta Domnului.

Plecăm înaintea Ta steagul nostru. Pune mâna pe el, înalță-l, desfășurá-l, fâlfâesce-l cu mână voinică! Te urmăm în rînduri strînse, până vom ajunge la triumf.

Primesce cu bună inimă omagiul devotamentului nostru. Fii asigurat, că pururea spiritul lui Christos ne va povățui, și că fericit va fi întru noi sufletul nostru, când în fruntea óstei nóstre Te vor sci pe Tine vighietor înțelept și conducător neînfricat.

Cu aceste asigurări primesce de o dată smerita nóstră urare:

Să trăesci mult și în neturburată fericire!

Ministru majorizat de partizanii săi. — Ministrul Erdély deputat guvernamental nu o dată i-a făcut preste voe și în dietă. Pășirea lui Eminar e încă prăspetă. În zilele acestea comisiunea parlamentară desbătând proiectul de lege despre procedura penală a dat o sdravănă lecțiune ministrului Erdély, care voesce a subtrage din sfera de competență a juriilor mai multe deliecte de presă și a le supune judecătorilor comune, ca nisce crime ordinare. Comisiunea a modificat cu 12 contra 6 voturi §-l al 15-lea al proiectului primind propunerea lui Groisz, după care deliectele comise pe calea presei au să se judece înaintea curții cu jurați; mai de parte zice, că prin ordinațiunile ministeriale și polițiale nu se pot statori deliecte de presă. Ministrul ar fi, voit să-și reserve mână liberă și să ducă înaintea tribunalelor comune și afacerile de presă, când o poftia acésta interesul guvernului. În decursul discuțiunii ministrul Erdély și referentul Chorin Ferencz și-au adresat vorbe vătămătoare. Acésta arată, că solidaritatea în partidul guvernamental tot nu e așa mare, pe cum se pretinde. Majorizarea unui ministru în comisiunea parlamentară e un semn rău pentru guvern. Guvernamentalii, cari au îndrăznela, să se opună voii ministeriale în comisiune, ca să nu apară de neconsecvenți, vor îndrăzni pôte a se opune și în dietă.

Liberalii nemulțămii cu guvernul actual au ocaziune, să-și manifesteze nemulțămirea la pertractarea în dietă a cotei, a legii despre judecarea deliectelor de presă și a proiectatei modificări a legii de incompatibilitate. Bánffy înse e rafinat: când vede pericolul, sacrifică pe unul ori altul din colegii săi, și el stăpânese și mai de parte.

Cum scie Dumnezeu, să vestescă adeverul său și prin Valaam. — Sciut este, că Eminentă Sa cardinalul episcop de Orade Laurențiu Schlauch în 2 a c. și-a serbat iubileul său de 50 de ani ai preoției. Cu prilejul acesta delegații bisericii române

neunite au gratulat cardinalului deja Vineri în 30 Aprilie. Conducătorii lor a fost vicarul episcopesc Ioan Goldiș. El a rostit cardinalului următoarele cuvinte de gratulare:

„Eminentissime Domnule Cardinal-Episcop! Dómne grațiose! Când prevedința dumnezească a permis Eminentei Vóstre, ca să serbați iubileul semiscular al preoției Vóstre cu concursul fiilor Vostri sufletesci nemijlociți și al stimătorilor și admiratorilor Vostri: permiteți-ne grațios și noué, ca reprezentând biserica noastră răsăritendă, carea stă cea mai aprópe de biserica catolică, să exprimăm sincerul nostru respect și omagiū față cu Eminentă Vóstră dorind din adâncul inimii: ca Eminentă Vóstră să trăiți încă fôrte mult pe tronul Vostru de principe bisericesc și cu razele geniului Vostru luminând căile rătăcitorilor, în mijlocul furtunelor timpului nostru să puteți conduce cu succes naea bisericii lui Christos în portul păcii și fericirii. Éra pe noi Vă îndurați a ne împărtăși în binecuvântarea Vóstră de principe al bisericii și a ne păzi în înalta Vóstră grație.“

Reintórcerea la creștinism. După cetatea Viena aderenții principiilor creștineci au ieșit învingători în Austria de jos, carea era prada liberalismului. La ultimele alegeri parlamentare din Austria liberalii au suferit perderi de tot mari și acum din colo de Lafta se svircolesc în neputința lor.

În Ungaria îngâmfarea liberalismului, carea și-a ajuns culmea cu așa numitele reforme politice-bisericesci, a provocat o reacțiune sănătósă. În dietă direcția creștină este reprezentată prin partidul poporal, dară a fară de dietă majoritatea cetățenilor ține la principiile creștinesci. Și sperăm că nu e departe timpul, când acésta majoritate își va sci validita voința sa și în viața publică.

În Croația alegerile dietale vor fi în 19—22 a c. Opoziția coaliată în manifestul electoral zice între altele, că va lupta pentru unitatea națională și pentru libertate, cari sub actualul sistem nu se pot ajunge. Va

lucra pentru păstrarea averii naționale, pentru regularea finanțelor, pentru abrogarea ordinațiunilor absolutistice și pentru lărgirea dreptului electoral așa, cât poporul să-și pótă manifesta sincer voința. *Opoziția unita va pași cu rezoluțiune în contra falsului liberalism, care a străbătut din Ungaria în Croația; stă pe hasu creștinescă și va esopera, ca legislativa să fie pătrunsă de spiritul creștinismului.*

Redeșteptarea spiritului creștin ececesce teren în tóte provinciile și la tóte popórele monarhiei noastre. Numai acest spirit pôte pune capét luptelor sterile, ce le pótă azi o națiune în contra celei alalte, căci el dictéză, să i-se dea fie căruia, ce i-se cuvine.

Revistă bisericescă.

Din Patrie.

Sinódele eparchiale ale bisericii gr. or. române s'au întrunit după obicei în Dumineca Tomei. Atât mitropolitul din Sibiu, cât și episcopii din Arad și Caransebeș constată în discursurile de deschidere, că biserica astăzi se află în împrejurări grele, și provócă pe membrii sinodali, ca toți cu puteri unite să concurgă la apărarea și promovarea intereselor bisericesci.

Roma.

Pertractările pentru închierea concordatului cu Sêrbia decurg cu succes, și se așteptă, că pe tómnă concordatul dorit atât de S. Scaun, cât și de regimul sêrbesc va fi și închiat. Până acum dificultatea principală a fost statorirea venitelor episcopesci. Curia romană poftesce, ca minimul lor să se statorescă în 20,000 frcs, pe când guvernul sêrbesc nu e aplicat a da atâta din motivul, că episcopii neuniți din Sêrbia au numai câte 12,000 frcs. Greutatea acésta încă se va delătura óre cum. Ca episcop catolic de Belgrad e deja destinat un Franciscan erudit de origine Sêrb din Bosnia.

Feuilleton.

Episcopul Dr Demetriu Radu.

Blaș în 8 Maiu 1897.

Îmbrăca-vom zilele acestea éráși haîne de sêrbátóre, și éráși va rêsuna biserica mitropoliei de cântări de veselie, căci éráși o faptă însemnată se va duce în deplinire în micul, dar însemnatul nostru Blaș. Și fapta acésta, pentru care tresaltă inimile creștinesci, și a cărei echoi rêsună departe prin văile străvechi ale Hațegului, până departe prin câmpiile mănóse ale Banatului, e consacrarea întru Episcop a Ilustrității Sale Dr Demetriu Radu, denumit și preconisatul arhieru al diecesei de Lugos.

După doi ani de vacanță pe tronul bisericii catedrale de Lugos se va pune corónă de flori, pentru ca cu bucurie să ședă pe el acela, care a fost designat de Dumnezeu, să ocupe scaunul acesteia tinere diecese.

Doué zeci de ani a ședut pe scaunul acesta un bărbat, care la depártarea sa a lăsat profunde regrete. A lăsat regrete, pentru că timpul, ce l-a petrecut acolo, l-a folosit pentru mărirea lui Dumnezeu, pentru înflorirea bisericii și pentru binele poporului său.

Și étă, a vrut Dumnezeu, ca treimea acésta de fapte mărețe să nu fie părăsită cu mutarea Lui de acolo, și a lăsat, ca după el să vină un bărbat asemenea lui. A dispus, ca în

locul Mitropolitului Victor să vină Episcopul Demetriu, pentru ca să continue cele începute de marele său înaintaș. Și continua-va lucrarea bună și duce-o va la bun sfârșit, căci darul lui Dumnezeu vèrsatu-s'a în prisosință preste capul lui.

Bărbat în flórea virstii, născut la 7 Novembre 1861, Episcopul Demetriu, — după combinațiile minții omenesci, — pôte multă vreme să conlucre cu binecuvântarea și darul cereșc în slujba sublimă, la care l-a chemat voea celui de sus.

Tatăl lui, badea Ioan Radu, un fruntaș țeran din Uifalău, e și azi, de și înaintat în etate, un falnic stejar, plin de viață și putere și un om cu rară virtute și înțelepciune, mult prețuit de toți, cari îl cunosc. Mamă-sa Parasciva Maior de asemenea plină de sănătate, își păstrează și acum liniile frumoșe ale feței, cari spun, că în tinereța sa a trebuit să fie fôrte frumoșă. Ér trăsăturile frumuseții sufletesci, carea o compun virtuțile de femeie și de mamă, anii i-le-au lăsat neatinsse, neschimbate. E destul, să cunosc pe acești doi ómenii, pentru ca să deduc, ce a putut face școla din fiul lor.

Terminând școlile normale din Aiud Demetriu la an. 1873 a plecat la Blaș pentru a-și face studiile gimnasiale. Aci a dezvoltat tot de una o diligență mare, care împreună cu ingeniul său a făcut, ca el să se distingă printre conșcolarii săi.

Pe atunci în fruntea archidiecesei de Alba Iulia sta neultatul Mitropolit Dr Ioan

Vancea, un bărbat, care din tóte puterile lucra la înaintarea bisericii sale dorind din inimă, să provadă școlile din Blaș cu bărbați distinși, teologi erudiți, destoíncii întru împlinirea oficiilor și gata tot de una a-și apăra biserica și a se jertfi pentru ea. El în școlarul modest din Uifalău a observat distinse însușiri, a descoperit la el frumoșe calități. Pentru perfecționarea lor în an. 1879 l-a și trimis apoi în Roma în colegiul grec numit al sfântului Atanasii.

Aci tinêrul născut și crescut în sănătósul și curatul aer al Murêșului a dat cu bărbăție pept climatei schimbate și cu totul diferite de a țerii sale, climă, care repune pe mulți tinêri, și nu și-a uitat nici pe o clipită, de ce Mitropolitul lui l-a trimis acolo. Având ca profesori pe cei mai distinși bărbați, cum au fost Cardinalul Agliardi, Cardinalul Satolli ș. a., și-a însușit de la ei o cultură înaltă și vaste cunoștințe. Disputele, pe cari le-a susținut în fața Sfinției Sale Leo XIII, cum și la academia sfântului Toma, i-au câștigat un nume frumos în cercurile cunoscuților lui, și la vremea sa cu mândrie cetiam raporturile, pe cari „Gazeta“ le publica despre succesele tinêrului alumn de la Propaganda. Pentru succesele obținute cu ast fel de ocazii, dar mai ales pentru claritatea limbajului și pentru modul susținerii disputei, l-a premiat Pontificele cu o medalie de argint și doué de aur prea frumoșe, cari pótă inscripția LEO. XIII. PONT. MAX. ANNO. V. CAELITUM. SANCTORUM.

Turcia.

Guvernul bulgar prin agentul său din Constantinopol a cerut de la Pörtă beratură pentru cinci episcopi bulgari în Macedonia. Purcederea acésta a guvernului bulgar a făcut sânge rău la Sêrbî. Ei în înmulțirea episcopilor bulgari privesc creșterea influinței bulgare asupra Macedoniei.

Se anunță, că valiul din Bitolia în Macedonia a comunicat eforiei școlilor române ordinul telegrafic din Constantinopol, prin care se permite întrebunțarea limbii române în biserică. Pörtă le-ar fi dat Românilor și mitropolit, dacă nu se opunea sinodul din Constantinopol, care prin biserică voesce a grecisa cu totul pe Români macedonenî.

Revistă politică.

Afaceri interne.

Comisiunea parlamentară austriacă pentru stabilirea cotei a venit Sâmbătă în Budapesta spre a tracta cestiunea verbal cu comisiunea ungară. Pertractările nu au dus la nici un rezultat. Comisiunea austriacă era aplicată la un compromis, cea ungară înse a declarat, că nu pôte să se invoescă la nici o urcare a cotei pentru Ungaria. Austriacii dimpreună cu ministrii Badeni și Bilinski s'au reîntors Lunî în Viena.

Ministrii presidenți Badeni și hr. Bánffy au raportat Monarchului despre nesuccesul unei invoeli a comisiunilor parlamentare cu privire la stabilirea cotei.

Presa prezice crise ministeriale atât în Viena, cât și în Budapesta din cauza cotei. Și dacă ar fi crise, tot Badeni și respective Bánffy ar fi chemați, să compună noul cabinet, prin ce poziția lor numai s'ar întări. Se vorbește, că hr. Bánffy ar fi luat deja angajamentul de a ridica cota pentru Ungaria la 35%.

În cazul acesta se pôte face compromis cu Austriacii.

Recipiații își pretind drepturile, ce li-se cuvin, și guvernul, care nu pôte domni nici o zi fără ajutorul lor, e gata a le împlini pretensiunile. E vorbă, că nu preste mult vor fi numiți fișpani doi Israiliți, érá postul de protoprimer al capitalei Budapesta ar fi destinat pentru Jidanul Mezei Mór. Dacă în fruntea Vienei creștine stă Dr. Lueger, pentru ce nu s'ar cuveni, ca jidovita Budapesta să aibă de primar pe Mezei Mór?

Austria.

Ordinațiunea ministerială pentru egala îndreptățire a limbii cehe cu cea germană în Boemia și acum ține spiritele în agitație. Agitația o cultivă Germanii de diferitele nuanțe liberale, cari și în parlament cêrcă, să facă obstrucție. Ei mai pretind și punerea sub stare de acuză a cabinetului Badeni pe motivul, că ordinațiunea în cestia limbii ar fi neconstituțională. Marii proprietari germani, consevativii, membrii partidului poporal german și social-creștiniî recunosc de îndreptățită ordinațiunea amintită și chiar pentru aceea nu spriginesc pe șovinistiî liberali.

Partidul poporal catolic în ședința parlamentară din 4 a c. a prezentat un proiect de lege cu privire la modificarea legii școlare din 1869. În sensul acestui proiect școla și pe viitor rămâne o instituție publică de stat, dară se lărgesce sfera de competență a senatelor și comitetelor școlare provințiale, se ține cont de raporturile confesionale și se dă și auctorităților confesionale anumită ingerință asupra învățămîntului din școlile susținute de stat mai ales la statorirea planului de învățămînt și a educațiunii și instrucțiunii religioase a școlariilor. Modificarea proiectată e un paș spre bine,

dar ea nu corêspunde deplin aspirațiunilor poporației catolice, carea doresce școli confesionale.

În 4 a c. s'au ales definitiv Kathrein de president, Abrahamovicz și Kramarz de vicepresidenți al parlamentului. Germanii poporali, cei progresiști și Schönerianii s'au abținut de la alegere.

Cei cinci deputați români din Bucovina s'au constituit în club național de sine stătătoriu sub presidiul cav. de Lupul. Majoritatea parlamentară, careia aparțin, le-a dat atențiunea cuvenită alegându-i în diversele comisuni.

Schönerer a propus în ședința din 5 a c., să se esmită o comisiune de 24 spre a elabora un proiect de lege, în sensul căruia limba germană să se declare de limbă de stat în tôte provințele a fară de Galiția, Bucovina și Dalmația. A mai propus, ca parlamentul să declare, că Dalmația aparține Ungariei. Propunerile au fost întimpinate după merit cu suris ironic de cătră majoritatea slavă.

Germania.

Împêratul Wilhelm nu se pôte împăca cu constituționalismul. El este împêrat și ca atare voesce să fie domn în țară; dară parlamentul nu e tot de una de aceea-și părere cu dînsul.

Împêratul ar dori, ca măsurile în contra dreptului de întrunire a social-democrațiilor să se înăsprêscă; o parte a ministerului înse în frunte cu cancelarul imperial Hohenlohe în principiū nu e contrară doritei înăspriri, dară se teme, că parlamentul nu va primi măsurile în contra socialiștilor, cu atât mai virtos că ușor se pot aplica și în contra altor partide politice.

Guvernul la insistința împêratului a cerut, să se înmulțescă flota încă cu două năi de răsboiū, dară parlamentul a denegat creditul cerut spre acésta. Se

HONORES. DECRETI. După o ast fel de dispută profesorul său l-a făcut observarea, că rău a disputat, de ore ce n'a vorbit ca un alumn, ci ca un profesor. Fiind primit în ceea zi în audiență la Sfinția Sa, a audît din gura Pontificelui spre marea sa surprindere, că va fi trimis în România.

Tot pentru succesele acestea nici n'a mai fost ascultat la rigorosul ultim, avênd deja trecută nota „plaudentibus omnibus“.

La 26 Iuliu 1885 a fost sfințit preot de Episcopul Stephanopoli și în Decembre s'a întors în țara sa, încununat cu titlul de doctor în sciințele teologice și filosofice, cu un magazin de sciință și erudițiune și cu un talent oratoric mult perfecționat.

După ce a petrecut scurt timp în curtea Mitropolitului Vancea, la an. 1886 din îndemnul Pontificelui și cu învoirea Mitropolitului său s'a dus la Bucuresci, ca să fie preot unit la Româniî uniți din capitala regatului, rămânênd înse și pe mai departe preot aparținêtor Archidiecesei de Alba Iulia. Cine nu-și aduce a mințe, la câte interpretări a dat ansă trimițerea acésta, și cât de rău vêdut era dînsul în primii ani, de și era ceva elementar a dispune un preot pentru mulțimea Românilor uniți, cari trăsesc dincolo. Érá acum la despărțire a fost însoțit de regretele tuturor acelora, cari au convenit cu el, și pe cari l-a cucerit cu firea sa simpatică și cu sciința sa.

Însemnăm aci, că în primii ani al petrecerii sale în Bucuresci s'a insinuat, să țină o conferență la Ateneu despre „Inteligența

omului“, îndreptată în contra învățăturilor darwiniste. Uneltirile moscovite, pornite de la un personaj însemnat, l-au împedecat de a pute ține conferența acésta. Dară chiar faptul acesta și îndrăznêla, că el ca cel dintăi preot și încă unit a voit să vorbescă la Ateneu, l-au făcut cunoscut în cercuri largi.

Archiepiscopul de pe atuncia din Bucuresci Mns. Palma l-a numit profesor de teologia dogmatică, filosofie și literatura română la seminariul catolic din capitală, a căruî rector a ajuns în curênd.

La an. 1891 Archiepiscopul Costa l-a distins cu titlul de protopop onorar, și Mitropolitul Vancea cu cel de asesor consistorial. Mai târziu Episcopul Zardetti l-a numit econom și procurator al întregii archidiecece latine de Bucuresci. În calitatea asta de econom, procurator, rector și profesor a fost mâna dréptă a Ordinariatului întru reorganizarea seminariului și îmbunătățirea finanțelor, motive însemnate, cari au îndemnat pe actualul Archiepiscop Mns. Hornstein, să-și insinue participarea sa la consacrare însoțit de un delegat al capitlului.

În afaceri de mare importanță a călătorit în diferite rînduri la Vatican.

Anul trecut a fost la Porrentruy la consacrarea Archiepiscopului Hornstein și la întorcerea cătră casă a fost oprit la Viena și Pesta spre a depune profesiunea și jurămîntul de Episcop pentru diecesa de Lugoș. Numirea acésta, chiar fiind că a fost așa de neașteptată, a produs cea mai bună impresie

în tôte cercurile românesci și nespună bucurie la credincioșii diecesei de Lugoș.

Remarcăm aci următorea întîmplare: Când Episcopul pleca la Roma, unchiul său Dr. Iacob Maior, pe atuncia medicinist, i-a zis în glumă: Du-te numai, nepôte, la Roma și fă-te popă, că te voi primi apoi capelan la „curtea“ mea. La acestea Episcopul i-a răspuns: Învață numai tu medicină, că eū mă voi face vlădică și te voi lua de medic la curtea mea!

Vorba a rămas glumă, dar cu timpul gluma s'a împlinit!

Când Sfinția Sa a părăsit Bucurescii, colonia întregă a Românilor uniți, cum și o mulțime de prietini l-au însoțit la gară. De dovadă a simpatiilor, ce a avut în Bucuresci, servește împrejurarea, că mergênd la M. Sa Regele Carol spre a-și lua rămas bun, a fost primit foarte afabil. La sfârșitul audienței a rugat pe Regele, să-l scuse înaintea Reginei, că timpul audiențelor espirând, nu mai cutéză, să-l soliciteze bunăvoința. La acestea Regele cu deosebită grație a rugat pe Episcop, să aștepte puțin, și însu-și a chemat în sală pe M. Sa Regina, carea de asemenea l-a primit foarte bine. Acela-și lucru s'a repetit și la Cotroceni la A. S. Prințul Moștenitor.

Acum mâne va primi cea mai înaltă distincție pentru meritele sale. Fie, ca multă vreme să fie vrednic Păstor al turmei, ce Provedința l-a încredințat-o.

Să o conducă la pășune bună și priinciosă bisericii și nêmului său!

zice, că împăratul și-a exprimat indignarea asupra procedurii parlamentului și a zis cătră principele Hohenlohe, că prima problemă a guvernului are să fie disolvarea actualului parlament. La acesta cancelarul imperial ar fi reflectat, că un nou parlament ar fi și mai puțin favorabil pentru înmulțirea năilor de război.

Hohenlohe nu este aplicat a mai rămâne timp îndelungat în momentosul oficiu, ce-l are acum.

Rusia.

Întâlnirea Monarhilor la St. Petersburg se pare, că a făcut, să înceteze rivalitatea dintre Rusia și Austro-Ungaria, și ambele puteri să ia hotărârea de a merge mână în mână în cestiunile, ce ating politica orientală. Purcederea comună și armonică a celor mai interesate puteri în Orient va contribui mult la consolidarea păcii. Acesta reieșă și din nota diplomatică adresată de cătră ministrul de externe rusesc și cel austro-ungar cătră guvernele României, Sârbiei, Bulgariei și Muntenegrului. Nota rusescă adresată guvernului din București sună: „Cu ocaziunea vizitei M. Sale a Împăratului Francisc Iosif făcută M. Sale Țarului Nicolae II cu bucurie au trebuit să recunoască ambii domnitori, cât de corectă și înțeleptă a fost ținuta guvernului român față de frământările turco-grecesci. Acestă ținută o aprețiează ambii domnitori cu atât mai virtos, că ea corespunde acelei voințe tari a lor de a veghia, ca pacea să fie menținută, și ca să se întărească principiile de drept și de ordine, cari compun baza dezvoltării pacifice și fericirii națiunilor.“

Asemenea notă a adresat guvernului român și oficiul de externe din Viena.

Laudatoriile date de cele două mari puteri au făcut bună impresiune atât în România, cât și în Sârbia, Bulgaria și Muntenegru.

Rusia, care altă dată s'a gerat de protectora creștinilor din imperiul turcesc, azi e protectora Turcilor. Acesta nu o face din iubire față de Turci, ci din temerea, ca nu cum va în urma unei catastrofe, ce ar veni preste Turcia, Anglia să-și mărească influința în Orient și eventual să pună mâna pe Constantinopol.

Grecia.

Ministeriul Delyanis a căzut, și în fruntea noului cabinet e Ralli, capul opoziției de mai înainte.

Situația nici actualul cabinet nu o va schimba. Ralli e cu mult mai angajat la mișcarea inițiată de „ethniki eteria“, de cât să se pôtă emancipa de sub terorismul ei. Până a fost în opoziție, a vînat după popularitate, érá acum acesta îi îngreună guvernarea prudentă.

Noul cabinet a declarat în cameră, că e consciu de serioșitatea situației, cere spriginul tuturor partidelor, e hotărît a continua războiul și înainte de toate are să se ocupe de reorganizarea armatei.

În reorganizarea armatei se întimpină greutate în lipsa de disciplină. Plebea, care strigă: „Război!“ pe strădele Atenei, nu merge la luptă, érá cei ce merg, sînt nedisciplinați. Încă și mai

mare pedecă e lipsa de bani. Creditul Greciei e desecat, și ea așteptă momentul oportun spre a ruga puterile pentru mijlocirea păcii cu Turcia.

Armatai grecesci îi merge rēu nu numai în Tesalia, ci și în Epir. Aici au pierdut toate pozițiile ocupate pe teritor turcesc și s'au retras preste rîul Arta. Punctele, în cari se crede, că vor fi luptele decisive, sînt Farsalul, spre care s'au îndreptat Turcii după ocuparea Larissei, și Arta, unde Grecii concentrează nu numai armata de pe uscat, ci și cea marină. În 7 a c. Grecii după ce cu eroism au respins mai multe atacuri, ne mai putend resista preponderanței Turcilor, s'au retras din Farsal.

Scirea, că Grecia ar fi cerut armistițiu, nu se adevărește.

Pe insula Lesbos a erupt revoluție în favorul Greciei. Pôte că cele alalte insule încă să se revolteze în contra Turcilor. Flota grecescă s'a comandat spre Lesbos.

Plebea grecescă inculpă familia regală pentru nesuccesele războiului. Despre regele George demagogii au lătit faima, că s'a inavuțit pe contul înfrângerilor armatei grecesci; el le-a prevădut și a făcut speculațiuni la bursele din Paris și Berlin câștigând la 35.000.000 frcs. Spre a discreditat pe cei trei fi ai regelui demagogii, de cari s'a ținut și Ralli înainte de a fi ministru, pretind, ca prinții să se retragă de pe câmpul de luptă ca necapabili. Duminecă plebea din Atena a insultat pe stradă pe principesa de corónă Sofia, când se reîntorcea de la spitalul, unde a mîngaiat pe soldații răniți. În Achara, unde prințul de corónă are un bun ca apanagiū, plebea a pătruns în castelul prințului, a zdrobit mobilierul, a răpit armele și a nimicit hărțile.

Din Atena cu datul de 5 a c. se anunță, că colonelul Vassos a fost rechemat din Creta și numit ca șef la armată în locul lui Nanos. Rechemarea lui Vassos se interpretéază ca presemnul retragerii trupelor grecesci din Creta.

Se zice, că Grecia și-a câștigat un puternic patron în persóna mamei împăratului germán, care insistă la fiul său, să urgiteze intervenirea puterilor spre a se pune capăt războiului. Principesa Sofia, soția principelui de corónă grecesc, e soră cu împăratul Germaniei.

„Pol. Corr.“ este informată, că Rusia a luat inițiativa pentru mijlocirea păcii între Grecii și Turci. Representantul din Atena al Rusiei a comunicat deja reprezentanților celor alalte puteri planul guvernului său.

Marile puteri considerând starea critică a dinastiei grecesci consimt cu Rusia, și speréază, că guvernul grecesc se va folosi de bunăvoința marilor puteri spre a-și mântui patria de ruină.

Consacrarea Ilustrității Sale Dr Demetriu Radu.

Fiul unui țeran, surcelul unui neam, care încă deunăzi robotia, s'a înălțat la trépta de principe al Bisericii!

Fericită e biserica noastră! Evenimente de acestea s'au petrecut nenumărate în sinul ei.

Sublimă e cu adevărat constituția, ce i-a dat-o dumnezeescul ei întemeietoriu. El ca și în alte lucruri par că și în lucrul acesta a voit a nume să-și bată joc de îngânfarea minții omenești, carea nu va să admită, ceea ce nu cuprinde. El a voit și în lucrul acesta, să arete, că ceea ce nu e cu puțință la ómeni, aceea e cu puțință la Dumnezeu. El și în constituția Bisericii sale a împreunat lucruri paradoxice: democratismul, aristocratismul și puterea absolută.

Când Biserica lui Christos primesce pruncul, ca osebindu-l de lume să-l crească de preot, are în vedere numai talentele, cu cari l-a înzestrat Ziditoriul, și ca garanță a chemării preoțesci pretinde de la tinerul acela abnegație și resignare. Ér apoi, dacă i-s'a adevărit chemarea, dacă el a învățat disciplină și ascultare și s'a adevărit de bun pentru serviciul lui Dumnezeu și al Bisericii lui, ea revarsă preste el glorie, îl conduce la trépta cea mai înaltă, unde se pléacă înaintea dignității celei sînte domnii lumesci, ministrii altariului, învățătorii științei științelor și mulțimea poporului. Mare e puterea și dignitatea episcopului. Dară când i-o dă Biserica, nu i-o dă pe placul și spre gloria lui, ci spre folosul și gloria sa proprie.

O republică uriașe, care cuprinde întregă fața pămîntului, îmbrățișéază toate țerile și toate popórele: asta e icóna Bisericii noastre. Dar atâta încă nu e de ajuns, ci acum urméază lucrul, care nu e cu puțință la ómeni: domnitoriul și ocârmuitoriul acestei republici, următoriu sfintului Petru, e înzestrat cu putere absolută, și republica acestă totuși e o republică democratică, în care fiesce care membru are drepturile toate și la fel. Părțile singuraticice ale acestei republici le guvernéază o aristocrație preoțescă, corul episcopesc. Membrii lui în tocmai ca și capul suprem al Bisericii nu ajung la dignitatea sa pe temeiul născerii ori pe temeiul altei prerogative. Archiereii Bisericii lui Christos au să fie „făr de tată, făr de mamă, făr de număr de neam“. Când Spiritul sînt îi pune pe ei episcopi, ca să pască biserica lui Dumnezeu, nu caută la fața omului, ci singur numai la gloria sa și la mântuirea sufletelor, nu caută la origine, ci la suflet și la virtute.

Acestea ne sînt ideile, de cari ne sînt cuprinse sufletele, când raportăm despre consacrarea noului Episcop al dieceșei de Lugos.

Óspeții, cari doriau, să fie de față astăzi la consacrarea noului Episcop de Lugos, începură a sosi deja Vineri în 7 a c. Șirul lor l-a început aprópe nouagenarul Nestor al clerului românesc unit, Ilustritatea Sa Ștefan Moldovan, prepositul capitulului din Lugos, însoțit de Rsmii Nicolae Nestor vicarul Hațegului și Georgiū Popoviciū protopopul Oraviței. Venerabilul bătrân n'a voit să scie de oboséla drumului dorind, ca el în fruntea reprezentanților clerului din diecesa Lugosului să predea noului său Episcop semnele omagiului și supunerii fiesci, crucea și inelul dăruite de clerul acesta, pentru ca

Episcopul să se consacreze împodobit fiind cu darurile acestea.

Îeri noapte a sosit și Escelența Sa I. P. S. Episcop de Orade Michail Pavel însoțit de asesorul consistorial Michail Gera. Grea jertfă a adus Escelența Sa. E bolnav, dară totuși s'a hotărât, să nu lipsescă de la actul acesta atât de important pentru provincia noastră bisericescă. Răsplătescă-i Dumnezeu hotărârea acésta, cum numai El scie răsplăti.

Îeri dimineță a sosit de la Gherla telegramă, că Escelența Sa Episcopul de Gherla Dr. Ioan Szabó, venind la mijloc pedecii neprevădute, nu poate veni.

După amăzi sosi deja un număr mare de oșpeți, între alții Rsmii Ioan Madincea canonic de la Lugos și Ioan Boroș asesor consistorial de la Zabranii. Tot atunci sosiră de la Lugos și cei doi unchi ai noului Episcop, consilierul dr. Ioan Maior și medicul Iacob Maior.

După înserat cei 14 preoți ai diecesei de Lugos, cari erau deja sosiți, se adunară și se duseră la noul lor episcop, ca să-i exprime omagiul și supunerea fiescă și să-i predea darurile clerului diecesan: o cruce pectorală, un inel și o cruce pe masă. Ilustrissimul preposit-prelat Ștefan Moldovan emoționat aproape până la lacrimi tâlcuind darurile acestea spuse, că crucea, simbolul învingerii lui Christos asupra morții, să fie și Ilustrității Sale Episcopului garanța succesorilor, cari le va avea păstoriarea lui; catena cea de aur să-i însemne zilele, cari de acum înainte i-se vor înșira trăite neîncetat spre binele diecesei; érá inelul, de câte ori cu mâna împodobită cu el va împărtăși binecuvântare, tot de una să-i aducă a minte de iubirea, cu care-l întimpină clerul diecesan. Tot așa de emoționat a fost și Ilustritatea Sa Episcopul, când a răspuns la cuvintele venerandului preposit al capitulului său. El și-a exprimat bucuria asupra acestei dovedii a iubirii, cu care clerul diecesan a grăbit a-l întimpina. Crucea nu-i va fi numai simbolul învingerii, ci mai ales al jertfei. Are și va să-și jertfescă viața și puterile pentru binele turmei, carea i-sa încredințat. Deviza activității îi va fi ca și Sfinției Sale Pontificelui: Per crucem ad lucem! Cu drag va purta deci insigniile arhieresci dăruite de clerul său diecesan, și pentru ca să o dovedescă acésta, le va purta și în actul consacrării sale. După declararea acésta pe loc a și depus crucea pectorală și inelul, cu cari era împodobit, și s'a împodobit cu cele dăruite de clerul său.

Cu trenul de sară a sosit și Msgr. Hornstein arhieriepiscopul latin de Bucuresci însoțit de canonicul său Rsmul de Baud.

E ziua cea mai senină. Dea cerescul Părinte, ca senine să fie și zilele Arhierelui Demetriu!

Încă des de dimineță undula mulțime multă pe stradele și mai ales pe piața Blașului.

Era mulțime de preoți și laici din cele două diecese mai aproape interesate la serbările consacrării. Am văzut înse și reprezentanți ai clerului și poporului din cele alalte diecese ale provinciei noastre.

Pentru împedecarea orî cărei nefericiri a fost de lipsă, să se se ia măsura, ca în biserica catedrală omenii numai cu bilet să pótă intra.

În stînga de la altariu scaunele au fost rezervate pentru rudeniile Alesului. S'a și

infățșat multe rudeni în frunte cu tatăl și mama Episcopului Demetriu. Lumea adunată era adânc mișcată la întrarea lor în biserică.

La orele 8^{1/2} preoții concelebranți, — au fost 20, între cari și neobositul preposit al capitulului de Lugos, — îmbrăcați în odăjdii au pornit din biserica catedrală spre castelul mitropolitan. Érá apoi au pornit érá în apoi în procesiune urmați de cei trei Arhierei, cari aveau să sevârșescă consacrarea. Procesiunea între sunetele clopotelor a trecut de la castel până la biserică printre spalierele format de studențime și de mulțime mare de popor, care aclama neîncetat pe Arhierei și pe consacrandu-l.

Ceremonia consacrării a decurs conform rînduelii prescrise în Euchologiul bisericii noastre.

Mitropolitul pune cu glas limpede Alesului întrebările prescrise. Se cetesc apoi documentele de numire și preconisare. Érá apoi rostesc Alesul cu glas hotărît și rărit mărturisirile de credință.

Cu deosebire solemnă a fost jurămîntul de obedință față cu Sfîntul Scaun Apostolic al Romei, de supunere față cu Mitropolitul și de fidelitate față cu Maiestatea Sa. Jurămîntul de obedință față cu Sfîntul Scaun Apostolic Alesul l-a rostit ingenunchiat închiindu-l cu dreapta pe s. Evangelie și cu cuvintele: Sic me Deus adiuvet et haec sancta Evangelia!

După „Sfînte Dumnezeule“ conform rînduelii din Euchologiul s'a sevârșit consacrarea prin punerea mânilor.

De aci încolo consacratul Episcop Demetriu a pontificat sfînta Liturgie.

Sfîlă sfîntă se vedea pe tot pașul și pe totă mișcarea lui. De pe ținuta și fața lui se putea ceti, cât de mult simțesc el, că greutatea oficiului, care l-a luat asupra-și, e prea mare până și pentru umeri de ângerî.

Cântările sfîntei Liturgii le-a escutat corul dlu profesor Iacob Murășan. Întrégă esecutarea a fost purtată de aripile emoțiunii, ce a cuprins pe toți în momentele acestea atât de solemne și de momentose pentru biserica noastră. Esecutarea cântărilor a culminat în cântarea Cheruvimilor, în Irmosul „Ângerul a strigat“ și în Cuminecariul „Ochiul inimii mele“. Cea dintăiu și a treia e compusă pentru trei coruri simultane: cor bărbătesc, cor de prunci și cor mestecat. În unele părți cântarea Cheruvimilor e asemenea unui uragan, care își răpescce cu sine mintea și inima, cât își e cu neputință, să gîndesc orî să simțesc alta a fară de ceea ce-ți spune textul și melodia lui. Érá Cuminecariul „Ochiul inimii mele“ l-am mai auzit în catedrala noastră. Într'insul, — asta ne e părerea, — dl Iacob Murășan și-a creat compoziția cea mai perfectă. Text și melodie se străbat împrumutat cu o perfecțiune așa de admirabilă, cât ți-se pare a fi cu neputință a le separa de olaltă. Melodia și textul ei sînt de o potrivă rugăciunea cea mai căldurosă a sermanului suflet omenesc. Dea Dumnezeu, ca dlu Iacob Murășan să-i succedă a crea pe încetul melodii așa de perfecte pentru întrégă liturgia noastră.

După rugăciunea amvonului P. S. D. Mitropolit urcându-se pe tronul arhieriepiscopesc a rostit cătră Episcopul nou-chirotonit o cuvîntare părintescă și frățescă de o dată.

Cuvîntarea cătră Preasânția Sa Domnul Dr. Demetriu Radu

Episcop gr. cat. al Lugosului în ziua consacrațiunii 9 Maiu 1897. rostită de I. P. S. Domn Mitropolit.

*Preasânțite Domnule Episcop!
Frate în Christos Venerande!*

Cu reverință Te salut, Preasânțite Episcop! părinte dorit al cetății de Dumnezeu păzite a Lugosului.

Astăzi în Dumineca Purtătoarelor de mir Ți-ai plecat capul pe altariul Domnului, ca prin mâinile apostoliei să primesci darul Spiritului Sânt, de voe Ți-ai supus cerbicea sub jugul Evangheliei, și cu semnul neșters osebindu-Te întrat-ai în ceta povățuitorilor ôstei Aceluia, care pörtă nume de Mir vërsat.

Păzit-ai din tinerețe preceptele Domnului; juratu-Te-ai și Ți-ai propus, ca să păzesci judecățile dreptății Sale: de astăzi încolo nu numai legea preceptelor, ci și sfaturile evanghelice sînt partea moștenirii, ce o ieai de la Sânta Biserică.

Chemat, să păstoresci o turmă alésă din staulul lui Christos, ai să vestesci pace între omeni de bună voie, — în zile senine ca și în de cele viforose să stai la cârmă, să îndrepti pe credincioși la liman, să propțesci pe cei ce ar slăbi în cale, să sfătuesci pe cei îndoiți cu sufletul, să mângăi pe cei întristați, pe toți să-i ajuți, ca în viață lină și fără de gâlcévă să-și lucreze mântuirea.

Lumină aprinsă, ce ești de credință sinceră, de doctrină limpede, și de pietate alésă, acum Te vedem aședat în luminariu, ca să luminezi tuturor celor din casa Domnului, ca să se întorcă la Preasânția Ta cei ce se tem de Domnul, și cei ce cunosc preceptele Lui.

Grea misiune, sântă chemare! sublim este înse darul, care azi Ți-s'a încredințat: ce alta se cere, de cât să-l aprinđi? Scump este talentul, care Te înavuțescce, dar cu dobîndă vei să-l rentoreci, ca cel ce Te-ai învêțat cu Psalmistul a Te ruga neîncetat: „Înțelepțescce-mă, ca să caut voea ta, și să o păzesc pe ea cu totă inima mea.“¹⁾

Îndrăsnescce, Preasânțite Episcop! și cu tăria bărbăției prinde în mână frînele, cu cari ai să îndrepti destinele diecesei Lugosului. Încredințat să fii, că prin use ai întrat în acel staul, și oile cuvîntătoare vor să cunoscă glasul păstoriului lor, și cu drag Te vor urma, orî încătrău le vei conduce la pășunile mântuirii.

Constiința de a fi fost ales de cătră însu-și Preaînaltul Patron, de a fi fost chemat de grația specială a Maiestății Sale Sacratissime Francisc Iosif I Regele Apostolic al Ungariei, ca să conducă la avînt diecesa de dînsul întemeiată, îți va da putere, să Te lupți pe lege, și răzimat pe grația-i preaînaltă mereu să învingi greutățile, ce se lățesc în cale.

Simțul sacru al grațitudinii, ce de a pururea l-ai nutrit cătră Sântul Scaun Apostolic al Romei, dacă Te légă cu farmec nespus de persóna Preasânta a Pontificelui Leon al XIII, că în prezența-i Preaînaltă dăduși probă de sciința teologică acolo căștigată; tot Sântia Sa îți destină și cariera în țara vecină: acum amésurat Sântelor Ca-

¹⁾ Psalm CXVIII.

nóne întărindu-Te de Episcop al Lugosului, cu fir întreit al recunoștinței Te încopcie cătră catedra Sântului Petru a corifeului Apostolilor.

Cu această legătură sacră încins, cu toéglul archipăstoresc a mână, plin de încredere vei predica pe Christos cel restignit, drept îndreptând cuvîntul adevărului; ér ómenii vor înțelege, că prin graiul Preasânției Tale „lumina lui Christos luminează tuturor.“²⁾ Că împarți de unde ai și luat. vestesci, de unde singur póte isvorí doctrina adevărului; întrași în osteneala Apostolilor, a celor ce sînt „lumina lumii ivită în răsărit și pretutindenea lucitoare, carea luminează pe cei asupriți în întunec.... Lumina este Christos, candela este Petru érá untul de lemn este împărășirea Spiritului Sânt.“³⁾

De ast fel de împărășire însuflețită Veneratul Cler și credinciosul popor al Diecesei Lugosului cu brațe deschise primesce pe Arhierieul sêu; se bucură în Domnul, că éráși dobîndesce șieși părinte mângăitorii; scie, că acesta cumpănesce cu dréptă judecată ostenéla fiesce căruia, și-i saltă inima, dacă vede că mulți înzestrați cu virtute de sus, fără șfială mărturisesc pe Christos, și prin această revarsă strălucire preste céta credincioșilor.

Acésta este rêsplata cea mai scumpă a păstorului, virtutea credincioșilor sêi, „că dacă într'acésta trebuie să se bucure toți frații dimpreună: totuși întru bucuria comună partea Episcopului este mai mare; căci mărirea bisericii a antistelii mărirea este.“⁴⁾

Noi, cari în treut am păstorit acea alésă diecesă, „n'am putut grăi lor, ca celor spirituali, ci ca celor trupesci; ca pe nisce prunci întru Christos cu lapte pe ei i-am hrănit, că încă nu puteau.“⁵⁾ — Ér după ce ajunseră la vârsta cunoștinței de sine, și a venitorului, ce prevedința le-a destinat: plini de încredere se vor aduna în jurul arhierieului lor, ca în bărbăție să combată luptele Domnului.

Într'acéstă ostire sacră alătura voim să ostenim, pe cum Ne este și datorința, ca împrumutat să ne spriginim cu caritate frățească, și pe cum Escelențele Lor Preasânțiilor Domni Arhieriscopul Bucureștilor și Episcopul gr. cat. al Oradei mari, că păstorii dieceselor învecinate s'au îndurat a alerga încóce, ca dimpreună să împlinim chirotonia Preasânției Tale în Episcop al Lugosului, pentru care act de înaltă bunăvoință primescă la acest loc de la Noi recunoștința cea mai respectuoasă și călduroasă: așa în legătura viuă a unei și aceleia-și împărășiri sacre, întru concordia Veneratelor Cleruri Noué concređute, intru dragostea frățească a popórelor creștine de sub ascultarea Nóstră a tuturor, cu credință Ne vom ruga în tóte zilele vieții Nóstre, „să-și aducă a minte Domnul Dumnezeu de sânta sa catolică și apostolică biserică, cea de la margine până la marginile lumii, și sê o împace pe dînsa, pe carea o a căștigat cu scump sângele Christosului sêu.“⁶⁾

Cu un cuget și cu o inimă ruga-vom pe „Preacurata și cu totul fără prihană Fecióra Maria, carea a născut viața, să potó-

léscă smintelele bisericii, și să-și dăruescă pace, ca ceea ce este una bună.“⁷⁾

Ruga-ne-vom și pentru viața îndelungată a Preasânției Tale, ca întru binecuvîntările păstorimii, de-apurarea să affi mângăere la timp binevenit, și ajutorii cu prisosință întru lungime de zile!

Mulți ani!

La cuvîntarea acésta Episcopul de Lugos de pe amvonul din presbiteriú a răspuns cu focul tinerețelor și cu hotărîrea bărbatului espunênd așa zicênd programul activității arhieresci, ce-l așteptă.

Vorbirea Episcopului consacrat.

*Înalt Prea Sântite Dómnne Dómnne al nostru
Prea Venerat Arhieriscop și Metropolit!*

Înălțător este momentul acesta pentru Biserica lui Isus Christos; căci prin punerea mânilor tale pe umilit capul meú dînsa a primit un nou muncitor, învățător al legii sale, împărțitor al tainelor sale, luminător al poporului sêu; ér prin acésta a văđut adaugêndu-se o nouă verigă la gloriósa catenă apostolică, care légă vécurile lăsate întru moștenirea sa; a văđut lungindu-se șirul neîntrerupt al ministrilor noului Testament, șir minunat, prin care viu și neschimbat trece înainte cuvîntul crucii, și prin care, ca și printr'un canal preacurat curge cu nesecatá îmbelșugare darul mântuirii spre a adăpa setea și a vindeca ranele generațiunilor, ce-și urméză pe pămînt.

Înălțător e momentul acesta pentru Provința nóstră mitropolitană greco-catolică română de Alba-Iulia, căci s'a umplut golul și s'a șters vacanța din ilustra cetă a arhierieilor sei; dar mai virtos înălțător este pentru diecesa Lugosului, căci i-s'a rupt vélul véđuirii, sub care suspina cu nerăbdare după un mire nou, și i-s'au îmbrăcat cernitele sale altare cu podóba sêrbătórescă, orfanilor sêi fi li-s'a dat Părinte și Păstor însărcinat cu conducerea lor la pășunile mântuitoare ale vieții de veci, și preste feluritele sale instituțiuni sacre și culturale s'a pus éráși vighetor, îndatorat a le păzi, ocroti și desvolta.

Înălțător e momentul acesta în deosebi pentru acea parte a némului românesc, carea sustine greutățile zilii cultivând ogórele prea scumpei nóstre Patrii, căci vede ridicat pe tronul demnității episcopesci chiar pe un fiú eșit din sinul sêu, și véđênd acésta simte o nespúsă mângăiere nouă prilej avênd de a dovedi lumii, că în peptul sêu păstréză un germe sântos, plin de viață, neperitor, pe care bruma nu-l oflesce, frigul nu-l slăbesce și înghețul nu-l póte omorí, un germe nobil, puternic și în stare a se desvolta cu mărirea la lumina și căldura razelor binefăcătoare ale culturii creștinesci. Înălțător e momentul acesta pentru mulți. Dar cum este el pentru mine, și ce fel de sentimente aprinde el întru inima mea?

O, Prea Luminat Dómnne, nici mărirea tronului, pe care mă véd ridicat, nici frumuseța corónei apostolice, care imi împodobesce capul, nici puterea toégului, care imi întăresce brațul, nici strălucirea demnității, nici solemnitatea momentului nu-mi pot împedeca gândul, ba încă tóte mi-l silesc, și trebuie să mi-l siléscă, să sbóre cu a fulgerului iuțelă preste lungile orí scurtele zile, ce-mi ascunde viitorul, până drept în fața Înaltului Judecător al

vieții și faptelor nóstre pămîntesci. Și atunci sêcate să fie isvórele lácrărilor mele, și ele totuși trebuie să-mi înnece sufletul la meditatea sortii mele; amurțită să fie conștiința din peptul meú, și ea totuși trebuie să se sgdue în vibrările mișcărilor sale; și de petró să fie inima mea, și ea totuși trebuie să se ímmóie sub greutatea acestui gând înfricoșat. Pentru că dacă acest gând mare al judecării dumnezeesci a sciut înspăimînta în tot de una pe aleșii Domnului, și încă până întru atâta, în cât ziua-nóptea n'a încetat glasul rugăciunii din buzele lor, ér trupul și-au chinuit și în robie l-au pus, și în cojóce au umblat și în piei de capre, lipsiți fiind, necăjiți, de réu supérați, cărora lumea nu era vrednică, în pustii rătăcind și în peșteri și în crepăturile pămîntului, numai ca să póta sta de-a drépta în ziua sa, numai ca să-și póta mântui sufletul: atunci ce voiú zice eú, când tóte aceste semne strălucitoare alta nu fac, fără numai a-mi aréta datorința, ce mi-s'a impus de a veghia nu numai preste mine însu-mi, ci preste o întregă turmă cuvîntătoare, când sciú, că nu voiú avé să dau sémă numai de sufletul meú, ci de suflete nenumérate încredințate păstoririi mele, cari de s'ar perde din negrija mea, sângele lor din mâinile mele îl va cere, cela ce viu este, Domnul Dumnezeu lui Israil?

O, temere și cutrémur au venit asupra mea, zice-voiú cu Psalmistul; aședatu-m'a întru întunec ca pe morți vécului, și s'a mahnit întru mine spiritul meú, întru mine s'a turburat inima mea; pentru că atâta ostenéla s'a dat celui neputincios, atâta mărirea, celui umilit, atâta demnitate, celui ce nu o meritéză, atâta răspundere, celui ce și numai întru cât însu-și își cunoșce slăbirea și defectele sale, ar avé destul motiv, care să-l hotăréscă a se îmbrăca în sacul pocăinții, a-și acoperi capul cu cenușa amărăciunii și a se ascunde într'o peșteră adâncă așteptând acolo în lacrimi și suspine, ca Domnul venind să-l scape de mórte și să-l mântuescă sufletul sêu. Temere și cutrémur au venit asupra mea, și cine va da mie aripi ca de porumb, și voiú sbura și mé voiú odihni?

Adusu-mi-am ínse a minte, că îndurarea Domnului din veac este și până în veac spre cei ce se tem de Dînsul. Adusu-mi-am a minte, că temerea inspirată de bunătatea lui, când deșteptă întru noi îngrijiri nemésurate, nu ne aruncă în desperare, după ce desperarea, cu tóte ale ei îngroziri înfiorătoare, loc nu-și are în imperiul îndurării sale, — și că sfînt este cutrémurul născut din meditatea învățăturilor lui, căci pe cale sigură ne îndreptéză spre ínceputul adevăratei înțelepciuni. Adusu-mi-am a minte, că Domnul este, cela ce sêrac face și îmbogătesce, cela ce umilește și înaltă.

Și atunci o rază de lumină strălucitoare a împrăștiat întunerecul, în care se cufundase sufletul meú la gândul înfricoșat al judecării sale; o schintea ceréscă a aprins întru inima mea focul sacru, carele mé va mistui întru vestirea lui Isus Christos înainte ómenilor; o tainică șoptire a darului de sus a întărit neputințele mele, și plin s'a trezit peptul meú de curajul neînfricat al credinții întru purtarea sarcinii sale. Atunci nedumeririle mele au dispărut dinaintea neclătinății mele speranțe întru nemărginita bunătate a lui Isus Christos. Da, El, carele m'a chemat, să fiú dintre slujitorii legii noué, miluindu-se spre mine, va spriginii silințele mele; El, carele mi-a în-

²⁾ Liturgia S. Grigoriú Dialogul.

³⁾ Efreu Sirul cuvênt. XI în lauda SS. Petru și Paul.

⁴⁾ S. Cypriani Epst. VI ad. Rogatiánum.

⁵⁾ I Coninteni III, 1—2.

⁶⁾ Liturgia S. Vasiliú cel mare.

⁷⁾ Prohodul Domnului: a dóua stare.

credințat comóra binefacerilor Evangheliei sale, ca să o împart poporului său, îmi va arăta calea, în care voi merge, că spre Dînsul am ridicat sufletul meu; El, carele s'a îndurat a mă lua și pe mine la slujba apostoliei, mi-a dat și mie dreptul la îmbărbătarea, ce a făcut-o celora ce întâiu l-a ales la aceeași dumnezească lucrare. *În lume necas vești avé, ci îndrăzniți, eă am biruit lumea.* Deși așadar povara sarcinii, ce s'a pus pe umerii mei, mă apasă spre pămînt, ea totuși nu mă va strivi, pentru că ușoră este sarcina lui Christos; deși greutatea jugului spre care am plecat cerbicea mea copleșește puterile mele, eă totuși cu plăcere îl voi purta, pentru că blând este jugul lui Christos; deși strălucirea tronului episcopesc îmi lea vederea ochilor mei, și înălțimea lui cutremură întrégă ființa mea, eă totuși voi sta pe el neclătinat, pentru că Domnul este, carele pe mine ca pe un lipsit de la pămînt m'a ridicat și ca pe un sărac din gunoii m'a sculat, ca să mă așeze cu puternicii poporului și scaunul mării să-mi dea mie; deși frumuseța coronei apostolice îmi umilește fața mea, ea totuși nu mă aruncă în confuziune și nici pradă deșertăciunii nu mă va da, pentru că Domnul este, carele cunună de mărire a pus pe capul meu; deși taina toégului din mîna mea mă umple de fiori, ea totuși pe mine nu mă va scuraja pentru că și toégul ce l-am primit, în chip de taină din lemnul crucii spre putere și întărire a odrăslit; deși mulțimea datorințelor sacralului ministeriū, puținătatea forțelor mele, întinderea răspunderii și a vremilor reutate, mă turbură me neliniștesc, ele totuși nici una câte una, nici tôte la olaltă morții nu mă dau și spre fugă nu pot împinge pașii mei, pentru-că decât ele mai tare este darul Domnului, și eă tôte le pot întru cela ce mă întărește pe mine. Și drept aceea întru Domnul mă voi bucura, striga-voi cu Profetul: Veseti-mă-voi de Dumneșeu Mântuitorul meu. Domnul Dumneșeu puterea mea și el va rîndui picioarele mele spre sevêșire, preste cele înalte mă sue pe mine, ca să biruesc întru cîntarea lui.

Mulțumind așa dar lui Dumneșeu pentru tôte câte au făcut mie, umilit, dar înălțat, slăbit, dar întărit, întristat, dar mult foarte plin de veselie, părtaș mă fac și eă la bucuria ce-ți încunjură fața în acest moment, Înalt Prea Sântite Dómnne, căci ai putut sevêși în pace slujba cea mai mare a arhieriei tale Bisericei dând un Apostol, diecesei Lugoșului Păstor, Patriei un muncitor înălțat, și nemulului românesc un noū conducător pe căile creștinismului.

Dar fiind că acesta n'ai putut-o face fără numai după orînduēla celora, ce și tie îți sînt mai mari, și în deosebii după orînduēla celuia ce următor al marelui Petru este, și cap al capilor și fundamentul episcopilor, spre dînsul, spre eterna cetate sbóră mai întâiu gîndul recunoștinței, mulțămirii și laudelor mele: Roma, o nume mare și cu adevărat de suflete înălțător! Acolo în sinul tēu, la picioarele Pontificalui tēu și din grația sa, avut-am și eă rara fericire, întocmai ca și Tine, Prea Luminat Dómnne, a-mi adăpa sufletul însetat cu limpedele ape ale înțelepciunii și omenesci și dumnezeesci, ce curg în armonie din curatele isvóre deschise cu mîna lui Petru de Mântuitorul lumii în stîncă mărētă și neclătinat a Vaticanului creștinesc. Acolo mică inima mea simțindu-se liniștită ca la vatra strămoșească, darul a avut de a-și

deschide palpitările spre tot, ce mare, nobil, adevărat și mîngăitor este; acolo, ca nicăiria ochiul meu a vêdut săpat, nu atât de mîna omului, cât mai virtos de degetul Domnului, în granitul din fața maiestosului templu al catolicismului, și ochiul vêdēnd, în însă-și inima mea neșters s'a întipărit scurtul cuvînt, dar care un program întreg este pentru muncitorul din via Domnului și stindardul glorios pentru oștēnul miliției sacre: cuvîntul neperitor: *Christos domnesce, Christos biruesce.* Și cu acest program și înrolat sub acest stindard de două zeci de vécuri glorios, plecat-am înapoi, întărit și încurajat spre caminul părintesc. Și acum étă, Prea Venerate Dómnne, că același Pontifice, mie părinte binefăcător aceeași Romă creștină, mie mumă iubitore, vrednică a creșt nevrednicia mea, și stégul însu-și l-a pus în mîna mea, ca să-l țin desvêlit în mijlocul nēmului meu, cucerind lui Christos sufletele rēscumpērate cu prețios sîngele său. Și îl voi ține, Prea Sântite Dómnne, și zorile dimineții deștept mă vor găsi, arșița cea lungă a zilei în vigóre mă va lăsa, și după amurgul seri deschise vor rēmané pleópele mele, și nóptea însă-și luminată va fi mie întru a purta cu bărbăție acest steag mîntuitor, întru a dovedi neclătinata mea credință și fiescă iubire cătră Preafericitul ei Pontifice, înaintea căruia cădēnd, ca la tótă ocaziunea, săruta-voi și acum în spiritul meu, după Părinții Orientelui, urmele picioarelor Măriei și Preasântiei Sale, glăsuind din peptul recunoșcător: Putere și Domnie!

Cunosc-mi în al doilea loc, Prea mărite Dómnne, și grava datorință de a manifesta sentimentele mele cele mai căldurose de fidelitate, de supunere și de devotament cătră Augustul nostru Suveran Împărat și Rege Apostolic, Francisc Iosif I și cătră Preagloriosă Dinastia sa. Depunēnd cu spiritul la treptele Înaltului său Tron acest tribut al sincerității sentimentelor mele, fericit mă simt și mă voi simți pururea, silindu-mă din tôte puterile mele a mă întrece cu Clerul și cu Poporul încredințat păstoririi mele întru a-î dovedi lealitate și credință și alipirea cea mai viună, întru a munci la rîndul nostru cu însuflețire și cu statornicie, pentru înflorirea scumpei noastre Patrii, întru a ne ridica cu umilință glasul rugăciunii cătră Împăratul vécurilor cerēnd, să facă, să strălucescă fața sa preste el, preste factorii constituționali ai statului și preste obștea cetățenilor săi, și pe toți să-î miluescă îmbogățindu-î cu binecuvîntările sante, ca să aibă viață fericită în lumea acēta și și în ceealaltă. Și vom face acēta și în viitor cu deplină sinceritate și cu conștiința bună; pentru că pe hotarele acestei Patrii stau întinse santele altare, la cari Dumnezeului nostru servim și ne închinăm; pentru că iubirea de Patrie și fidelitatea cătră Tron ne-a rēmas în prea scumpă moștenire de la ai nostri moși și strămoși, cari cu crunta sudóre a feței lor rodite au făcut țarinile acestui pămînt cari cu al lor sînge au sărit la apērarea lui în cursul vécurilor și ale căror óse binecuvîntate tot în acest pămînt iubit așteptă ziua gloriosei lor înviări.

Căutānd acuma drept în fața ta, Î. P. S. DD. al nostru Venerat Archiepiscop și Mitropolit, cu fiescă grațitudine depun la picioarele tale tributul mulțămirilor mele celor mai profunde pentru tôte, câte ai făcut mie, pentru marea bunăvoință cu care pururea

m'ai îmbrățișat, m'ai distins, m'ai onorat, pentru învățămintele salutare, cu cari ai îmbogățit sufletul meu, pentru rara ospitalitate, cu care m'ai ocrotit sub aripile unei dragosti cu adevărat părintesci, și spre a dice totul, pentru pânea de tôte zilele, cu care ai hrănit în timpul din urmă, dar foarte îndelungat, nu numai forțele trupului meu, ci și sêrace afecțiunile inimei mele, se apropia de mulțimea bogățiilor tale spirituale cu dorul ferbinte de a se întări spre a nu se clătina în momentul plecării mele pe drumurile grele dar sublime, ale Apostolatului creștinesc. Silindu-mă a-ți mulțumi pentru tôte aceste, neputincios vêd graiul buzelor mele spre a vesti laudele tale dar fiu asigurat, că viū este glasul rugăciunii ce-l îndreptez spre cela ce cu ceriul rēsplătesce și un păhar de apă dat în numele său, și dela nemărginită bunătatea lui cer cu umilință pentru tine zile îndelungate, ca să poți purta până la sfêșit sarcina lui pusă pe puternicii tēi umeri, ca să poți adauga gloriū preste gloriū la triumfurile secerate lui Christos de venerabila cētă a străluciiților tēi înaintași pe scaunul de care te-ai apropiat în aplausele cele mai însuflețite ce le-a știut da o turmă cuvēntătoare prea iubitului său Păstor.

Căutānd spre Tine în acest moment sêrbătoresc, împărtășind bucuriile tale și vestind laudele tale, eă carele am fost chemat a-ți fi următor, ridicu-mi încă odată glasul rugător cătră ceriū, dicend ca și Eliseū cătră Elie: Să fie Spiritul care este în tine, îndoit întru mine!

Cătră voi după aceea, Illustri Archierei împreună slujitori, se îndreptăză cuvîntul recunoștinții și mulțumirilor mele celor mai ferbinți, căci n'ai crutat nici ostenēla depărtărilor, nici venerabila greutate a anilor ce vê apasă umerii, nici timpul, nici marile vóstre cuprinderi spre a alerga la acēta metropolă istorică a Provinciei nóstre bisericesci, ca înșirāndu-vē împrejurul gloriosului ei cap nemijlocit se înălțăți cu prezența și cu colucrarea vóstră strălucirea uneia din sêrbătorile cele mai mari ale Bisericei creștine. Îndurāndu-vē a primi acest omagiū al sincerității inimei mele, permiteți, Escelențe Reverendissime, ca și în viitor să sperez cu tãrie la marea vóstră bunăvoință față cu mine, ca unul carele din cartea vremilor trecute am învățat, că în timpuri de grele încercări, după darul Domnului, nimica n'a contribuit mai mult la asigurarea biruințelor ostirei sacre, de cât dragostea, frățescă înțelegere, ajungerea la identitatea părerilor, armonia și cooperarea împrumutată între aceia pe cari Spiritul Sânt i-a pus să pască Biserica lui Dumneșeu, să conducă părțile împrăștiate, dar pururea orēnduite ale aceleiași pacinice ostiri. Permiteți, Escelențe, încă odată, ca aducēndu-vē acest tribut al recunoștinții mele, inspirāndu-mă de de aceste idei, îmbărbătāndu-mă de esemplul vostru și folosindu-mă de cuvintele mărețe ale fericitului Metropolit Ioan, de cari au resonat o altă dată zidurile aceste sacre să vē asigur sêrbătoresce că pe partea mea alătura cu voi voi fi împrejurul ilustrului nostru conducător spre a colucra cu puteri unite cu zel ne adormit, cu abnegare de mine însu-mi la acea țintă comună, care este prosperarea Religiei și a moralității în ținutul Provinciei nóstre bisericesci și susținerea drepturilor acestei metropolii venerande!

Despărțindu-mă apoi de aceste ziduri sacre, unde suspinurile pocăinții mele încercatu-s'au de atâtea ori dela altarul Domnului

a da răsune rugăciunilor de mai înainte ale vârstei mele fragede, despărțindu-mă de aceste ziduri sacre subț a căror boltă măreță și la a căror umbră sîntă învățat'am din pruncie a lăuda pe Domnul în graiul dulce al maicii mele, despărțindu-mă de aceste ziduri sacre, unde astăzi împreună și cu colucarea preoțescă a Prea Veneratului Capitlu metropolitan și în prezența bunăvoinții vostre a tuturor, o Prea Iubiților mei frați și oșpeți străluciți, preste capul meu s'a săvîrșit marea taină a religiunii, — despărțindu-mă eu mai dîc érași, de aceste ziduri sacre, rogu-vă și pe voi toți membrii ai Prea Veneratului Capitlu metropolitan pe voi ai mei frați și învățători prea iubiți, pe voi iluștri purtători ai autorității statului, pe voi oșpeți distinși, pe voi toți credincioși ai lui Christos, rogu-vă cu stăruință, că să primiți și voi tributul mulțumirilor mele celor mai căldurose, și uitării în rugăciunile vostre să nu mă dați când inimile vostre odihna lui Christos vor căuta érași subț acoperemîntul lor, unde viu veți găsi pururea spiritul meu.

Profund este așisderea, Escelență Ilustrisim și Reverendisim¹⁾ omagiul grațitudinei ce ți l aduc plecându-mă înaintea feței tale, căci din mare depărtare ai binevoit a alerga spre a asista la desfășurarea acestei ceremonii sante. Prezența ta și a aceluil iluștru reprezentant al Prea Veneratului Capitlu din Bucuresci în mijlocul nostru, odată mai mult dovedesce frumuseța admirabilă a Bisericii lui Christos, în care unitatea credinții încheșată prin sinceritatea dragostei strălucesc cu mărire prin diversitatea riturilor ce o impodobesc. Binevoind a primi la olaltă cu acei reprezentanți distinși acest omagiu călduros al grațitudinei mele, lasă-mă să adaug mărturisirea, că participarea ta la actul cel mai însemnat din viața mea, întărind dulcele amintiri ce le-am adus cu mine dela pompósa ta mirésă, întăresce tot o dată și neperitoare face sentimentele mele de stimă și de venerațiune cătră tine, și cătră atât de iluștrul tēu însoțitor²⁾ și ai meu pururea amic prea iubit.

Pe urmă îndreptându-mi privirea minții mele spre Mirésa ce mi-s'a dat mie și ale cărei grații binevoitoare până aicea mi le-au adus o alésă cetă din fii sēi conduși de cela ce la veneratele sale bătrînețe esemplu strălucit este tuturor de muncă neobosită pentru înflorirea ei Ilustrisimul și Reverendisimul Domn Ștefan Moldovan, — îndreptându-mi privirea spre iubita mea Mirésă, spre Biserica ce s'a încredințat conducerei mele, și care nu este de cât o alésă parte din Biserica cea adevărată a lui Isus Christos, eu cuvîntul Psalmistului trebuie să-l împrumut spre a-i putea descoperi tot ce zace la inima mea, spre a o asigura de neștrămutata mea hotărîre de a mă jertfi fără de nici o cruțare pentru binele și înflorirea ei. O da, Prea Sântă Biserica a lui Christos, de te voi uita pe tine, de voi uita învățăturile tale, de voi uita datorința mea sacră de a le vesti pe ele popoului tēu, uitată să fie drépta mea. Și limba mea de gâtlegiul meu să se lipescă de nu-mi voi aduce a minte de tine, de nu voi lucra pentru strălucirea ta, de nu voi osteni pentru mântuirea sufletelor filor tēi, și de nu te voi înălța pe tine, noule Ierusalime, preste cea

¹⁾ E. S. Monseniorele de *Hornstein* Archiepiscopul latin de Bucuresci.

²⁾ Reverendisimul Domn Canonic *Iosif Band*, Vicarul General.

mai de frunte din bucuriile mele: de te voi uita pe tine, uitată să fie drépta mea!

Și acum étă eu, termina-voi cu Apostolul, legat fiind cu spiritul merg în Ierusalim, neștiind cele ce mi-se vor întîmpla mie întru el... Ci nici de una nu bag sémă, nici am sufletul meu mai scump de cât mine însu-mi fără numai ca să plinesc alergarea mea cu bucurie, și slujba care am luat-o dela Domnul Isus a mărturisi Evanghelia darului lui Dumnezeu¹⁾.

După consacrare.

La 1 óra d. a. s'a terminat sublima ceremonie a consacrării.

Archiereii toți, cel nou în locul dintăi, în sêrbătoreștile lor veșminte, precedați de membrii clerului bêtrân și tiner, cu poporul, cu care au intrat în biserică, s'au reîntors în Reședința metropolitană.

Salvele sunau și de astă dată, musica Pompierilor intona imnuri festive, poporul aclama cu însuflețire. Era măreț, era sublim.

După puțină paușă tóte némurile noului Episcop s'au grăbit a-l felicita. Era o scenă intimă și tocmă de aceea îndoit sêrbătoreșcă. După némuri au urmat capitulul metropolitan, clerul, și cei veniți din a fară. Toți veseli, toți fericiți, pentru că la o grandióșă și de suflete înălțătoare serbare au asistat.

Dar nu numai cei de față l-au felicitat pe nou consacratul Episcop. Simpatiile popoului nostru întreg l-au îmbrățișat. O lungă serie de telegrame din tóte părțile locuite de români au fost vestitórele generalii bucurii, de care în acéstă frumóșă zi cuprinși au fost fii némului nostru.

Prânzul.

După 2 óre s'au întrunit toți oșpeții la prânz, a fară póte de unii, cari fară de voce și în urma împrejurărilor au fost eventual trecuți cu vederea.

S'au dat cu totul patru mese.

Masa festivă a fost în castelul metropolitan, unde Escelența Sa bunul Metropolitan a cununat bunăvoința Sa princiară cu o și mai rară ospitalitate.

Era o adevărată veselie sufletescă a vedé la o masă adunați patru iluștri archiereii și fruntea unui cler din o întregă Provincie bisericescă. Asemenea zile puțin vede némul nostru.

Primul toast l-a rostit Esc. Sa I. P. S. D. Metropolitan. A vorbit așa, cum El scie vorbi: în a fară cumpetat, mai mult rece; înse adânc, din fundul unei inimi de nepetrusă bunătate, de nemărginită dragoste.

A vorbit în limba clasică a lui Cicero pentru gloriosul Pontifice Leo XIII, apoi românesce pentru Maiestatea Sa Regele nostru Apostolic. Adunarea a ascultat cu venerațiune stând în picioare cuvintele veneratului Metropolitan, aclamându-le cu însuflețite urări.

A urmat iluștrul episcop al Lugoșului cu avînt, cu profund sentiment, cu inimă apostolică pentru Metropolitanul nostru iubit. Efectul vorbirii a fost covîșitor. Lacrimi, urări, veselie au fost soții acestei vorbirii.

Escelența Sa *Pavel* a fost vorbitorul următor, acel scump Episcop, care e tot inimă, care ale sale tóte le jertfesc pentru Biserica. Nesfârșite urări au urmat vorbirea iubitului Prelat, care a închinat păharul sēu pentru sănătatea noului Episcop. A *zis*,

¹⁾ Act. 20, 24.

că din *interes* a venit la Blaș. Din *interesul* de a vedé pe *Mitropolitul sēu* și pe *noul Episcop*, ca să scie, că la brațe voinice e încredințată sórtea Bisericii nóstre.

Monseniorele *Hornstein* archiepiscopul de Bucuresci, ridică păharul pentru Metropolitanul Mihályi dorindu-i, să póta pontifica și între fii sēi din regatul român, într'o biserică gr. catolică din Bucuresci. Apoi a vorbit pentru noul Episcop în cuvinte fórte însuflețite. Esc. Sa a vorbit în limba franceză, dar predarea retorică, avîntul căld au stors și în cei ce nu l-au priceput, aplausele cele mai însuflețite.

Rsmul *Moldovan* prepositul capitulului metropolitan a ridicat un fórte călduros cuvînt pentru noul Episcop și pentru bunul Metropolitan.

Monseniorele *Baud*, vicarul archiepiscopesc din Bucuresci, ridică *românesce* toastul pentru episcopul Radu în numele parochianilor gr. cat. din Bucuresci.

De la masa metropolitană II. Sa Episcopul nou a mers la Internatul de fete, unde era o masă așternută pentru némurile II. Sale. Acolo am vedut dragostea părintescă și dragostea fiescă în cea mai sublimă a lor manifestare.

Părintele *Docolin* a bineventat pe II. Sa, ér episcopul nou a declarat cu lacrimi în ochi, că inima Dînsului e a Bisericii și a némului sēu.

De la Internatul de fete noul episcop a mers la *internatul de băeți*, unde era așternută masă pentru toți aceia, cari din lipsă de spaț nu încăpeau în posibilitatea ospitalității venerabilului Archiepiscop și Metropolitan Victor.

Aron Deac, profesor gimnasial presidentul mesei, a bineventat pe noul Episcop cu fórte căldurose cuvinte, întimpinate cu aplausele tuturor celor de față.

Episcopul Radu a răspuns cu un discurs, care prin măreția sa a dovedit, că aprópe nesecat e isvorul sciinței și inimii sale.

Viceprotopopul *Ales. Abini* din Ciufud a ridicat păharul pentru noul Episcop arătând în frumóșe cuvinte, cum se unesc bucuria pentru înălțarea lui cu durerea pentru perderea, ce o are Archidieceșca prin depărtarea lui din Archidieceșă.

Dr. *Augustin Bunea* a rostit un splendid discurs, în care a relevat înaltele merite ale noului Episcop, a aréat însemnătatea sêrbătórii consacrării, pe care a caracterisat-o nu numai de o serbare a bisericii gr. cat române, ci și de o serbare dintre cele mai frumóșe ale némului nostru.

Ast-fel s'au finit frumóșele serbări ale consacrării.

Câteva cuvinte despre înzestrarea cultului divin.

„Lăudați pe Domnul în coruri și organe.“ Ps. 150.

Onorată Redacție!

În decurs de un an și mai bine o mulțime de epistole primii de la mai mulți din preoți și învățători cu întrebarea: „Cum s'ar puté mai în grab și mai ușor însuși cunoșcerea notelor pentru a înființa coruri bisericesci spre mai marea mărire a lui Dumnezeu?“ Permiteți, On. Redacție, să-mi espun opinia modestă în colónele „Unirii“, parte căci pentru mulțimea adreselor imi este im-

posibil a răspunde fiesce căruî domn separat, parte mă îndemnă dulcea sperare, că prin aceste orduri modeste voi fi fericit a conlucra puțin la întruparea ideii nobile de a lăuda pe Domnul „în coruri și organe“, care idee prin interesarea viaă, ce apare tot mai des, e în stadiul realizării.

*

Cine nu scie, că seclul nostru e seclul progresului? Toți ramii științei și ai artelor tind la progres... Mii de poeți cântă amorul, natura, — sute de muzicanți fabrică câte și mai câte melodii numai pentru distracția omenimii. Azi cetesci despre reușita unei se-rate musicale, mâne îți raportază foile, cu câtă plăcere fu ascultată cutare operă ori balet în teatre...

Și acum întreb, că ce s'a făcut spre mărirea lui Dumnezeu? Ce spre înfrumusețarea serviciului dumnezeesc? Răspunsul laconic e: Nimic! — Azi cu cântările noastre bisericesti tot acolo sîntem, unde eram cu sute de ani mai înainte. Tote sînt monotone, fără suflet... Întrî într'o biserică, voesci a-ți ridica sufletul la tronul Părintelui ceresc; — dar etă că de loc te dă jos un țipet fals, o chinitură copilărească. Câți omeni, atâtea variațiuni, par că ești într'o sinagogă. Poftim apoi și mediteză în chaosul asurđitor.

Din contră să vizităm un serviciu divin de ritul latin. Ce deschilinare! Aici acordurile cele mai frumoase îți sună în urechi, — acolo disarmonia cea apröpe nesuferibilă; aici melodii de maiestri talentați te pătrund până în adăncul inimii, — colo pamfleturi discualificabile de câte un muzicant rustic îți pun la probă paciința, ba îți răpesc evlavie... Dar pentru ce atâtea vorbe? Vă rog, dlor, să ascultați o liturgie în cea mai modestă biserică latină, apoi asemănați cele auzite acolo cu cântările, respective melodiile bisericesti răsăritene, — și vă veți convinge despre diferența enormă, veți esperia cu durere, că ritul nostru — de alt cum maestos — din lipsa armoniei și unității e deșert, e de tot primitiv, nici în umbra celui latian nu pöte să pășescă!

Timpul este, să se facă și la noi în fine pași pentru introducerea unității în cele liturgice. Dar cum? După modesta mea părere greșela zace în indiferentismul față de instruirea muzicii în preparandii și teologii. Până ce muzica nu va fi studiu chiar așa de obligator ca d. es. metodică ori ermenetica, pân atunci în zădar vom aspira o reformă ardent necesară. Vedem, dnilor, că unii teolog de rit latin nu-i este permis a se insinua pentru primirea sfintelor orduri, până când nu scie fără eröre tôte melodiile aparținătoare ritului său și încă după note, ori în cel mai rău cas de-a rostul. La noi? Durere, „quot capita, tot sensus,“ fiesce carele își face melodii după plac. Unde e aici unitatea?... Vedem, că un preparand absolut de alte confesiuni după un studiu de patru ani e în stare, să înființeze cor, ba unii mai talentați motu proprio pân într'acolo se perfecționează, cât compun și edau piese frumoșele. Și acum întreb, ore dintre tôte bisericile singur numai a noastră este destinată la vecnică letargie? Ore numai preoților nostri nu li-s'a dat unitatea în jertfirea Mielului dumnezeesc? Ore preparandii nostri să fie cei mai obscuri dintre toți pedagogii de pe rotogolul pămîntului, că pentru ei cunoscerea notelor și posederea artei musicale să rămână în veeli terra ignota?... Cum? Aă nu e

Românul născut poet și muzicant? Ori geniul arților a părăsit de tot pe Români? Nu, domnilor! geniul nu ne-a părăsit, ci noi l-am părăsit pe el. Românul și azi s'ar adeveri poet și muzic născut, de cum va s'ar trezi în fine din somnul său.

Nu, domnilor! geniul nu ne-a părăsit, ci noi l-am părăsit pe el. Românul și azi s'ar adeveri poet și muzic născut, de cum va s'ar trezi în fine din somnul său.

Sînt deplin convins, că dacă muzica va fi studiu obligat în teologii și preparandii, — preoții și cantorii noștri (tot o dată și învățători) nu vor mai cânta după glasul gurii profanând ast fel s. serviciu divin. ci în armonia cea mai plăcută vor să întoneze cântecele lor. Dar și un alt scop, nu mai puțin de frunte, are să ajungă tinerimea prin obligarea studiului musical: vor posedé o recerintă fundamentală a culturii, sciind prea bine, că muzica nobiliteză inimile, fără de care nobilitate a inimii nu există cultură adevărată.

Înse ca tinerii noștri să se pötă cualifica în muzică, neapărat de lipsă e mai întâiu profesori de muzică aprobați, consciențioși, români și förte natural dotați cum se cuvine. Ce noroc pentru Blășeni, că aă un Iac. Murășan, un talent adevărat; câtă productivitate ar puté dlui desvolta cu tinerii sus numiți, de cum va idealul din chestiune ar fi deja realitate! Ce folos pentru preoții Gherlanii, că-s restrinși a învăța și cantoralul și în general tipicul, dar cununa științei lor tipicești ar fi sigur perfecta deprindere în muzică. Noi Orădanii, — durere, — nu ne putem lăuda nici cu un Iac. Murășan, nici cu posedarea tipicului, ér în cele cantorale nu unul e chiar bătă. Nu scrutați cauza, dlor, fie-Vă destul a spune, că sîntem rēmași de lume.

(Va urma)

Convocare.

Adunarea generală a despărțemîntului XXV (M. Ludoșului) al „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ se convocă în comuna In-clanđel pe ziua de 3/15 Maiu 1897 pe lângă următorea

Programă:

1. Deschiderea ședinței prin presiidiu la 1 oră d. am. în localul designat spre acel scop.
2. Raport general despre activitatea comitetului, de la ultima adunare generală din 4 Aug. 1886.
3. Raportul casarului.
4. Alegerea unei comisii de 3 membri pentru incassarea taxelor de la membrii vechi și pentru inscrierea de membri noi.
5. Alegerea unei comisii de alți 3 membri pentru esaminarea raporturilor de sub p. 2. și 3.
6. Alte propuneri în interesul promovării scopurilor „Asociațiunii“ și în specie a despărțemîntului nostru.
7. Raportul comisiiunilor alese sub p. 4. și 5.
8. Dispozițiunii pentru autenticarea procesului verbal al acestei adunări.
9. Închiderea adunării.

Căpușul de câmpie 4 Maiu st. n. 1897.

Vasiliu Suciu
Directorul despărț.

Romul S. Orbean
Secretarul despărț.

Înciintare.

Subsemnata Direcțiune aduce prin această la cunoscința tuturor celor interesați, cum că termenul pentru ținerea *esamenului de cualificatiune* cu docenții populari din Archidieceasa noastră s'a statorit pe 4 și următorele zile ale lunii lui Iuniu a. c.

Cei ce doresc așa dară, să se supună acestui esamen, vor avé să-și asternă cererile lor Preaveneratului Consistor mitropolitan gr. cat. din Blaș cel mult până în 25 Maiu a. c. inclusive, instruite cu următorele documente:

1. Atestat de botez.
2. Testimoniu despre absolvirea cursului ultim preparandial.
3. Atestat despre purtarea morală și oficioasă, ce aă dovedit-o în timpul, cât aă funcționat ca docenți infernali.

Blaș în 7 Maiu 1897.

Direcțiunea institutului preparandial gr. cat.

G. Muntean.

Noutăți.

Guvernul și socialistii. Pentru studiarea și rezolvarea cestiunii sociale br. Bánffy a trimis între socialisti pe inutul său fostul procuror la Cluș Dr. Ieszenszky. Acesta pe cum spun unele foi, ar fi avut deja convorbiri secrete cu conducătorii socialistilor din Alföld.

Institut medicinal pentru femei. Regimul rusesc la începutul proximalui an scolaric viitor va deschide în Petersburg un institut anume pentru cualificarea femeilor în arta medicală. Între condițiile de primire în acel institut sînt și acestea: Aspirantele să fie creștine și să nu aibă mai puțin de 20 ani nici mai mult de 35 ai etății. Concursul pentru primirea în institut de pe acum e förte mare.

Catastrofă în Paris. Marți după ameză o mulțime de persoane, mai ales din societatea înaltă, aă cădüt jertfi unei catastrofe înspăimîntătoare. Pentru ajutorarea miserilor din Paris omenii nobili și cei cu dare de mână aă aranjat un bazar. Pavilionul pentru bazar l-a construit din lemn bancarul Heine, tatăl principesei de Monaco. Colosalul pavilion avea un front de 100 metri spre strada „Jean Gonjon“; la drepta și stînga erau păreți scutitorii de foc, era din dos un otel. În pavilion în singuraticile despărțeminte dame din aristocrația și înalta societate parisiană vindeau diverse obiecte în favorul celor sēraci și lipsiți. Colosalul edificiu avea numai două uși. Pe la 4 ore d. a. a erupt incendiul aprindēndu-se de la flacăra de gas o stofă de pe cooperiș. Flacăra s'a estins cu atăta repejune, în cât în decurs de o jumătate de oră tot pavilionul a ars de tot. Cei din bazar în număr cam de 1500 cuprinși de panică aă alergat spre uși, dară îmbulđindu-se prea tare s'aă împedecat unul pe altul în ieșire. La 115 cadavre s'aă desgropat din ruinele bazarului. Mai multe sute de persoane aă fost rănite, și unele aă murit deja în urma ranelor. Cadavrele erau așa de arse, cât multe nu s'aă putut recunöscce, că ale cui sînt. Între persoanele arse se află mai multe călugărițe, principese, contese și baronese. Ducesa Sofia de Alençon, sora împărătesei noastre, încă și-a aflat mörtea în flăcări. Cadavrul ei s'a putut recunöscce numai de pe inelul de căsătorie cu inscripția: „Duchesse Alençon, Princesse de Baviere.“ Ea fost de 50 de ani. Cu principele Ferdinand Filip M. de Orleans duce de Alençon s'a căsătorit în 1868. Catastrofa a provocat adăncă consternare în tötă lumea civilizată. Pagubele cauzate sînt necalculabile. La un cadavru s'a aflat un portfoliu cu 55,000 fros în bilete de bancă, cari n'aă ars. Bazarul aducea la an cam 600,000 fros pe sama sēracilor.

PARTE SCIINTEFICĂ-LITERARĂ.

Jertfa creștinilor.

Comentar al Liturgiilor bisericii grecești.

(Continuare.)

3. *Virtutea și rodul de espiare a jertfei liturgice sînt cu deosebire momentose pentru noi, „că mult greșim toți“ (Iac. 3, 2) și de aceea avem să ne rugăm neîncetat pentru ertarea datorilor noastre.* Mai înainte de ce am îndrăzni, ca prin s. liturgie ca jertfă de cerere să depunem dorințele noastre înaintea scaunului lui Dumnezeu, să bue să ne dăm silința, ca prin liturgie ca jertfă de espiare să îmblândim drepta mânie a lui Dumnezeu cea asupra păcatelor noastre, să alungăm norii cei întunecoși și amenințători ai feței lui, pentru ca el să-și odihnescă din noi preste noi privirea sa cea plină de grație și să răsare preste noi din nou soroarele iubirii sale. Că „ochii Domnului spre cei drepti, și urechile lui spre rugăciunea lor“. Dimpotrivă „fața Domnului asupra celor ce fac rele, ca să pîrdă de pe pămînt amintirea lor. Strigat-au dreptii, și Domnul I-a ascultat pe ei, și din toate necasurile lor I-a mîntuit“ (ps. 33, 14 urr.). Dacă avem acestea înaintea ochilor, atunci nu ne mirăm vîdînd, cum biserica în s. liturgie nu încetează a se ruga pentru împăcare și a introduce cererea grației cu rugăciune pentru împăcare. „Carele ne-ai învrednicit pe noi umiliți și nevrednicii servii tîi și în ora acesta a sta înaintea mării sfîntului tîu altariu și a-ți aduce datorita închinăciune: — Iertă nouă totă smintela de voe și fără de voe; sfîntesce trupurile și sufletele noastre.“ „Mulțămim ție, Dîmne Dumnezeul puterilor, carele ne-ai îndestulat pe noi a sta și acum înaintea sfîntului tîu altariu și a căde la îndurările tale pentru păcatele noastre și pentru necunoscînțele poporului: primesce, Dumnezeule rugăciunea noastră, și ne fă vrednicii a fi, să-ți aducem ție rugăciuni și cereri și jertfe fără de sînge pentru tot poporul tîu, și ne învrednicesce pe noi — a te chema în tot timpul și locul, ca auîndu-ne pe noi să fim îmblândit nouă întru mulțimea bunătății tale.“ „Și ne îndestulează pe noi a-ți aduce ție daruri și jertfe spirituale pentru păcatele noastre și nesciînțele poporului; și ne învrednicesce pe noi, să aflăm char înaintea ta, ca să-ți fie bineprimită jertfa noastră, și să se așede spre noi Spiritul cel bun al charului tîu.“ „Ca iubitorii de omeni Dumnezeu nostru primindu-le (veneratele daruri, ce s'au adus și s'au sfîntit) în sfîntul și cel mai pe sus de ceriuri și înțelegătoriul seîu altariu întru miros cu bună mirismă spirituală, să ne trimită nouă dumnezească îndurare și darul Spiritului sfînt, să ne rugăm.“ „Primesce-ne pe noi, cari ne apropiăm de sfîntul tîu altariu, după mulțimea îndurărilor tale, pentru ca să fim vrednicii a aduce ție cuvîntătorea acesta și fără sînge jertfă, pentru păcatele noastre și pentru nesciînțele poporului, pe carea primindu-o în sfîntul și mai pe sus de ceriuri și înțelegătoriul tîu altariu întru miros cu bună mirismă, trimite nouă darul sfîntului tîu Spirit.“ Așa se rîgă biserica, fiind că ea bine scie și va să o spună și fiilor seîi, că noi sermanii omeni încercați cu vină mai întăiu avem să ne împăcăm cu Dumnezeu și să abatem de la noi biciul dreptății lui celei pedepsitoare, pentru ca apoi să ne facem vrednicii de binefacerile lui cele bogate și să ne împărtășim în ele.

Cît de mare lipsă avem de o jertfă perpetuă de espiare! Pe muntele căpătîni ni-s'a deschis isvorul espiării; pe altariu continuă el a curge neîncetat: aci putem și avem să scotem dintr'însul, pentru ca Dumnezeu să ne fie grațios și milostiv și să ne erte vina și pedepșa. Este ore rău mai mare ca păcatul și pedepsele ei cele grozave? De răul acesta putem să scăpăm prin s. jertfă liturgică. Prețios e rodul jertfei eucharistice de espiare. Să cumpenim bine, că sfîntenia și dreptatea lui Dumnezeu e în tocmai așa de nemărginită și necuprinsă ca și bunătatea și mila lui; să cumpenim bine, cît de rău și vrednic de pedepșa e pînă și păcatul cel mai mic; să ne închipuim chinurile cele amare și lungi ale focului curățitoriu; se cumpenim bine mărimea miseriei și slăbiciunii noastre, cu care cădem așa de ușor și de lute în păcate mici și ne încercăm ast fel zilnic cu datorii nouă; să contemplăm tainele cuprinse în patimile morții de răscumpărare, carea a răbdat-o Christos pentru noi: atunci va străpunge trupul nostru frică mîntuitoare de maiestatea cea inviolabilă a lui Dumnezeu, și ne vom teme de severitatea judecăților lui; atunci vom petrece priveghiînd și ne vom feri și de greșeli mai mici; atunci cuprinși de spirit de pocăință și înfrîngere vom cerca a ne curăți și sfînti din ce în ce tot mai bine; atunci vom folosi cu rîvnă și mulțămim ora

cea plină de grație a jertfei, ca să ne spălăm haînele noastre și să ne albim haînele noastre în sîngele Mielului (Apoc. 7, 14). Cât de nemăsurat de mare e bunătatea și blîndeța lui Dumnezeu, carea ne face așa de ușoră putința de a ne scăpa aci pe pămînt de păcate și de pedepsele lor, pentru ca după mîrte să putem fi cît de curînd cu Christos!

Să cercăm la altariu grația pocăinței serioase și adevărate. Să folosim în chip credincios jertfa cea mare de împăcare, pentru ca să dobîndim lumina tot mai multă pentru a recunoște, cît de hîd; cît de greșos și stricăcios e păcatul, și pentru ca să dobîndim tîrie tot mai multă a voinței spre a ne deslipe și a scăpa de păcat cu desevarsire. De cîte ori Mielul lui Dumnezeu, care ridică păcatele lumii, se jertfese înaintea ochilor nostri spre ertarea păcatelor, noi să ne mărturisim cu totă smerenia de vinovați și vrednicii de pedepșa; atunci să ne rugăm cu cucerie, ca Dumnezeu avînd înaintea ochilor jertfa acesta de espiare să ne umplă din ce în ce tot mai mult cu o durere tăcută și durabilă pentru păcat, cu frică sfîntă și mîntuitoare de păcat, cu gingășie de consciință, cu curățenie desevarsită a inimii. Prin fapte de pocăință să ațîm întru noi din nou focul iubirii. Dîră fiesce căruia din noi ne sună cuvintele serioase ale Mîntuitorului: „Am asupra ta, că dragostea ta cea dintăiu o ai părăsit. Drept aceea adu-ți a minte, de unde ai cădut, și te pocăiesce și fă faptele cele dintăiu“ (Apoc. 2, 4 urr.). De aceea vom să unim lacrimile noastre de părere de rău și rugăciunile noastre de pocăință și mortificările noastre cu sîngele lui Isus din păharul sacrificial, pentru ca ele să dobîndescă sfîntenie și preț desevarsit în ochii lui Dumnezeu.

S. liturgie e jertfă de cerere.

Că s. liturgie e cu o cale și jertfa cea mai energică și mai puternică de cerere, ne spune lămurit *învețătura și praxa bisericii*. Acesta a declarat, că s. jertfă se aduce nu numai „pentru păcate, pedepse și satisfacții“, ci și „pentru alte lipse“, adevă pentru ca să dobîndim toate cele ce ne sînt de lipsă spre viața grației și a gloriei. E de ajuns, să privim chiar și numai pe de-asupra liturgiile diferite ale bisericii, pentru ca să ne convingem, că s. jertfă eucharistică tot de una și pretutindenea a fost privită de mijlocul cel mai puternic spre a dobîndi ajutoriu în toate neajunsurile și lipsele vieții. Nu vom să înșirăm aci toate cuvintele acelea ale liturgiilor noastre, cari dovedesc că totuși acesta al jertfei noastre, ci ajungă numai cuvintele acestea, cari preotul le rostese în liturgia s. Vasiliu în dată după consacrare: „Încă ne rugăm ție, adu-ți a minte, Dîmne, de sfînta ta catolică și apostolăscă biserică cea de la margini pînă la marginile lumii, și o împacă pe dînsa, pe carea o ai cîștigat cu scump sîngele Christosului tîu; și sfîntă casa acesta întăresce-o pînă la împlinirea vîcului. Adu-ți a minte, Dîmne de cei ce ți-au adus ție darurile acestea, și de la cari, și prin cari, și pentru cari le-au adus pe ele. Adu-ți a minte, Dîmne, de cei ce aduc roduri și fac bine întru sfîntele tale biserici și-și aduc a minte de cei sîraci: respălătesce lor după bogatele tale și ceresele daruri. Dăruiesce lor cele ceresci în locul celor pămîntesci, în locul celor trecătoare cele vecinice, în locul celor stricăcioase cele nesticăcioase. Adu-ți a minte, Dîmne, de cei din deșerturi și din munți și din peșteri și din crepăturile pămîntului. Adu-ți a minte, Dîmne, de cei ce întru vergurie și întru bună cucerie și întru viață curată petrec. Adu-ți a minte, Dîmne, de binecredincioșii și iubitorii de Christos împărații și domnii nostri, pe cari I-ai îndreptat, să împărătescă pe pămînt: cu arma adevărului, cu arma buneii voințe încunună-i pe ei; umbresce asupra capului lor în ziua de luptă, împuteresce brațul lor, înalță drepta lor, întăresce împărăția lor, supune lor toate limbile barbare, cari voesc bătae; dăruiesce lor adîncă și statornică pace, grăesce în inima lor cele bune pentru biserică ta și pentru tot poporul tîu, pentru ca întru liniștea lor viață lină și neturburată să petrecem întru totă pietatea și curăția. Adu-ți a minte, Dîmne, de totă începătoria și domnia și de cei din polată frații nostri și de totă oștea; pe cei buni întru bunătatea ta îi păzesce; pe cei rei buni îi fă cu bunătatea ta. Adu-ți a minte, Dîmne, de poporul, ce stă înainte, și de cei ce pentru cuviiosă cauză nu s'au întîmplat aicia; și te îndură spre noi după mulțimea milei tale: cămerile lor le umple de tot binele; căsătoriiile lor în pace și în unire le păzesce; pe prunci îi crește; tinerețele le îndreptă; bătrînețele le întăresce; pe cei puținii la inimă îi mîngăie; pe cei resipiți îi adună; pe cei rătăciți îi întorce și-i împreună cu sfînta ta catolică și apostolică biserică; pe cei superați

de spirite necurate scapă-i; cu cei ce umblă pe ape, umblă împreună; cu cei ce călătoresc, împreună călătoresc; veduvelor ajută; pe cei fără părinți îi apără; pe cei duși în robie scapă-i; pe cei bolnavi îi vindecă; de cei ce sînt în judecăți și la metale și în esulări, în robie amară și în totă asupră și nevoea și impresurarea, adu-ți a minte, Dómne Dumnezeule, și de toți, cei ce se rógă marii îndurării tale, și de cei ce ne iubesc pe noi, și de cei ce ne uresc, și de cei ce ne-au demandat nouă nevrednicilor, să ne rugăm pentru dînsii, și de tot poporul tîu. Adu-ți a minte, Dómne Dumnezeul nostru, de noi și preste toți varsă îndurarea ta cea bogată, tuturor dând cererile cele cătră mîntuire. Și de cari nu ne-am adus a minte pentru nesciința saú uitarea saú mulțimea numelor, însu-ți adu-ți a minte, Dumnezeule, cel ce scii etatea fiesce căruia și numirea, cea ce scii pe fie carele din pantecele mamei sale. Că

tu ești, Dómne, ajutoriul celor fără de ajutoriú, sperarea celor desperați, celor inviforați mîntuitoriú, celor ce umblă pe ape, adăpostire, celor bolnavi medic; însu-ți tuturor tóte le fi, cel ce scii pe fie carele și cererile lui, casa și lipsa lui. Scutesce, Dómne, cetatea acésta și tóte cetățile și satele de fómete, de ciurmă, de cutremur, de potop, de foc, de sabie, de venirea asupra a altor semînțe și de rěscóla cea dintre noi însi-ne. — Aere bine stîmpérate și de folos dăruiesce nouă; ploí pămîntului spre aducere de róde dăruiesce; binecuvîntă cununa anului bunătății tale; încetěză despreunările bisericilor; rěsculările ereselor curënd le strică cu puterea sfîntului tîu Spirit; pe noi pe toți admite-ne întru împărăția ta, fiú ai luminii și fiú ai zilei arătându-ne; pacea ta și iubirea ta dăruiesce nouă, Dómne Dumnezeul nostru: că tóte ne-ai dat nouă.“

(Va urma.)

Ben Hur

saú

Zilele lui Mesia

de Lew. Wallace.

(Continuare.)

Malluch grăi cu glas hotărît. În vreme ce conversară, își uitaseră de dromedari, ér aceștia încă nu se interesară de călăreții săi, ci se abătură din drum și se întorseră la érba cea fragedă.

„Mai are Ilderim óre ce din cele ce i-au lăsat cei trei bărbați?“ întrebă Ben Hur. „Ce s'au făcut din ele?“

„Da, da, acésta a fost cauza, pentru care șeicul a cercetat pe Simonide în ziua, despre care amintii. Chiar în nóptea premergătoare sosi Egipténul din nou la el.“

„Unde?“

„Aici la ușa cortului, la care mergem și noi.“

„Cum l-a cunoscut?“

„Așa, pe cum ai cunoscut tu caii astăzi, — de pe față și de pe fință.“

„De pe alta nu?“

„Tocmai pe aceea-și cămilă mare albă a venit și chiar cu acela-și nume s'a numit, — Valtasar Egipténul.“

„Asta e o minune a Domnului!“ esclamá Ben Hur pîtruns.

Ben Hur era fórte mișcat.

Și Malluch zise ulmit: „Întru cât?“

„Valtasar, ai zis?“

„Da, Valtasar Egipténul.“

„Acesta e numele, care ni-l-a spus bētrānul astăzi la isvor.“

La reamintirea asta se mișcă acum Malluch.

„E adevărat,“ zise el, „și cămila e aceea-și, — și tu ai mîntuit omului viața.“

„Și fata,“ zise Ben Hur ca unul, care grăesce cu sine, „fata a fost fiica lui.“

El se adânci în gînduri. Cetitoriul póte că va crede, că gîndurile lui petreceau la fata aceea, — nu la Estira, chiar și numai pentru că aci i-se îmbiă fantasiei lui un câmp mai larg; dar nu —

„Spune-mi încă o dată,“ zise el repede, „ce au zis cei trei: Unde e acela, care are să se facă împărat al Iudeilor?“

„Nu chiar așa. El au zis: născut, ca să fie împărat al Iudeilor. Acestea sînt cuvintele, pe cum le-a auđit șeicul mai întăi în pustie, și el de atunci a așteptat neîncetat sosirea împăratului, și nimeni nu póte elătina într'insul credința, că el va sosi.“

„Cum? — Ca împărat?“

„Da, și sigilând sórtea Romei, — așa zice șeicul.“

Ben Hur tăcu câtă va vreme gînditor și cerca, să se facă stăpân preste emoțiunea sa.

„Acest bētrān,“ zise apoi liniștit, „este nnul din acelea multe milióne, din cari fiesce care are să rěsbune vre o nedreptate; și curiósă lui credința, Malluch, e pāne și vin pe sama sperării lui; căci cine altul de cât un Irod póte să fie împăratul Iudeilor, pānă când Roma ține în mîna sa stăpānia? Ci ca să urmărim mai de parte istoria aceea, auđit-ai, ce i-a reflectat Simonide?“

„Dacă Ilderim e om serios, atunci Simonide e om înțelept,“ rěspunse Malluch. „Eu am ascultat, și el a zis, — dar auđi! óre cine yine și ne întrece.“

Sgomotul creșcea, pānă ce ei în curënd auđiră durăit de róte și tropot de copite de cai. La o clipă după aceea apāru însu-și șeicul Ilderim călare pe un cal însoțit de un alaiú, în care erau și cei patru cai roși arabi. Capul, de la care atîrna pe pept la vale o barbă lungă și albă, și-l ținea plecat. Zărind pe cei doi óspeți se îndreptă și zise prietinos:

„Pace vouă! — A, prietinel meu Malluch! Bine ai sosit! Și-mi spune, că nu mergi, ci vii, că-mi aduci vre o veste de la bunul Simonide. Țină-l Dumnezeú încă mulți ani! Eu am pāne și apă, orí dacă vė mai place, vin de Siria și carne de capră tinēră. Veniți!“

Ei îl urmară pānă la ușa cortului, în care el, după ce se pogoriră de pe cămile, sta gata, să-i primescă, ținënd o tablă cu trei pocale umplute cu o beutură în fața smāntānei; o turnase din un fólē mare și negrit de fum, care atîrna de o grindă.

„Beți!“ zise el din inimă, „beți, că acesta încăldesce sufletul în locuitori cor-turilor.“

Fiesce care din ei luă câte un pocal și beu, pānă rēmase numai spuma.

„Și acuma întrați în numele lui Dum-nezeú!“

Și după ce intrară, Malluch luă pe șeicul la o parte și grăi numai cu el, ér apoi se întorșe la Ben Hur și se scusă.

„Am grăit șeicului despre tine, și el va să te lase, să cerci māne diminěză caii. El e prietinel tîu. — Și acum, după ce am făcut pentru tine tot, ce mi-a fost cu putință, tu la rîndul tîu isprăvesce cele alalte, ce le doresci, și mă lasă, să mă întorc în Antiochia. Mi-am dat óre cui cuvintul, că-l voiú întîlni în astă sară. Nu pot deci altmintea, am să mă întorc. Māne voiú veni éră, de cum va într'aceea nu s'a întîmplat nimica, ce m'ar împedeca, și apoi bucuros voiú rēmāne cu tine, pānă vor fi trecut alergările.“

Între binecuvîntări împrumutate se depărță Malluch.

XI.

Raportul lui Malluch.

Pe timpul, când luna nouă se înălță preste crestele cetățuii de pe muntele Sulpiú, și când două din trei părți din poporul Antiochiei petrecea a fară pe coperișele caselor sale, recreāndu-se în adierea lină, când ea le venia, orí rēcoringu-se cu ventraiul, când ea lipsia, ședea Simonide în jețul, care se făcuse aprópe o parte a lui, și privia de pe terasă jos preste năile sale, cari se legānau anghirate. Zidul din dosul lui arunca umbra sa lată preste rîu pānă pe cel alalt țerm. De-asupra lui suna sgomotul neîncetat de pași grăbiți. Estira sta lāngă el cu o tablă, pe care era cina lui cea simplă, — câte va pogăci, ușóre ca pesmeți, puțintică miere și o cană cu lapte, în care moia el din când în când pogăcile, după ce le ungea cu miere.

„Malluch întărie azi,“ zise el tradānd, unde-i petrece gāndul.

„Cređi, că va să mai vină?“ întrebă Estira.

„De cum va nu călătorește pe mare orí nu petrece în pustie, va veni,“ replică Simonide cu ton hotărît.

„Doră se póte și aceea, că a scris.“

„Nu așa, Estiro! El ar fi trimis deja epistola, dacă ar fi vėđut, că nu se póte întorșe. Înse fiind că nu am primit de la el nici o epistolă, sciu, că póte și va să vină.“

„Și eú o sperez,“ zise ea cu glas blānd.

(Va urma.)

Editor și redactor rěspunđător:

Dr Victor Szmigelski.

Licitațiune minuendă.

Pentru legarea și repararea Bisericii grec. cat. din Sāncel se escrie licitațiune minuendă cu terminul de 18 Maiú st. n. a. c. Prețul de strigare este 2100 floreni v. a.

Planul, preliminarul și condițiunile de licitare se pot afla la locuința preotului grec. cat. din Sāncel.

Ofertele sigilate și provēdute cu vadiul de 10% din prețul de strigare pānă la terminul de mai sus sînt a se trimite la subscrisul preot.

Curatoratul bisericesc își rezervă dreptul de a alege dintre licitanți pe care-i va plăcé.

Sāncel la 5 Maiú 1897.

Vasilie Smigelschi

adm. par. gr. cat.

Dionid Truțla

curator primar.

Pilulele curăţitoare de sânge

numite mai de mult pilule universale ale lui

I. PSERHOFER

merită cu tot dreptul numele din urmă, pentru că în adevăr există multe bôle, în cari aceste pilule au confirmat efectul lor în adevăr escelent.

De mulţi ani aceste pilule sînt pretutindenea lăţite, şi puţine familii vor fi, în cari să lipsescă o mică proviziune din acest escelent mijloc de casă.

De mulţi medici aceste pilule au fos şi sînt recomandate ca mijloc de casă, cu deosebire contra tuturor bôlelor, cari se nasc din *mistuirea rea* şi din *obstipaţiune*, ca: *perturbaţiuni în circulaţia ferii*, *bôle de ficat*, *slăbirea muştelor*, *colică*, *congestiuni de sânge la creeri*, *hemoroidi etc.*

Prin însuşirea lor curăţitoare de sânge ele sînt de efect cu deosebire bun la *anemie* şi la bôlele rezultate din acésta, ca: *gălbinarea*, *dureri de cap nervóse* etc. Afară de aceea aceste pilule curăţitoare de sânge lucră atât de domol, în cât nu causéză nici cea mai mică durere, şi prin urmare pot fi luate fără grije şi de persónele cele mai slabe şi chiar şi de copii.

Aceste *pilule curăţitoare de sânge* se produc veritabile *singur numai în farmacia la „Mărul de aur al imperiului“ a lui I. Pserhofer, Singerstrasse Nr. 15, Viena*, şi costă o şatulă cu 15 pilule 21 cr. v. a., o ruletă cu 6 şatule costă fl. 1.05, trimitere francată cu rambursă fl. 1.40. Trimiţendu-se banii înainte o ruletă de pilule francată costă fl. 1.25, 2 rulete fl. 2.30, 3 rulete fl. 3.35, 4 rulete fl. 4.40, 5 rulete fl. 5.20, 10 rulete fl. 9.20. Mai puţin ca o ruletă nu se póte espeda.

NB. În urma lăţirii lor mari aceste pilule sînt imitate sub cele mai diferite forme şi numiri; ne rugăm deci a cere apriat *pilulele curăţitoare de sânge ale lui I. Pserhofer* şi a considera numai pe acelea de *veritabile*, a căror instrucţiune de întrebuiţare este provădută cu iscălitura **I. Pserhofer** şi care pórtă pe inscripţia coperişului aceea-şi iscălitură cu scrisóre **roşie**.

Dintre nenumăratele scrisóri, în cari consunenţii acestor pilule multănesc pentru sănătatea redobîndită după cele mai diferite şi mai grele bôle, lăsăm să urmeze aici numai puţine, cu observarea, că orî cine, care le-a folosit numai o dată, le recomandă mai de parte:

Köln, 30 Aprilie 1893.

Stimate Domnule Pserhofer! Fii atât de bun şi trimite-mi éráş 15 suluri din neîntrecutele Dtale piluri pentru curăţirea sângelui, cu rambursă postală. Şi prin acésta îfl esprim sincera mea multămită pentru puterea miraculoasă, a pilurilor Dtale.

Rémán cu deplină stimă *Francisc Paulstik*, Köln Lindenthal

Hrasche, lângă Flóduik, 12 Septembrie 1887.

Stim. Domn! Voea lui Dumnezeu a fost, că mi-au venit în mână pilulele DV., ér acum Vê scriu despre rezultat: m'am fost récit în patul născerii, așa că n'am mai putut lucra nimica şi sigur así fi deja mórtă, dacă nu m'ar fi scăpat miraculoşele Dvóstre pilule. Dumnezeu să Te binecuvinteze de o mie de ori pentru acésta. Am încredere, că pilulele Dvóstre mă vor vindeca de tot, pe cum au dat şi altora sănătatea.

Teresa Knific.

Wiener-Neustadt, 9 Decembre 1887.

Stimabile Domn! Vê esprim cea mai călduróşă multămită în numele mătuşei mele de 60 de ani. Acésta a pătimit 5 ani de catar

cronic de stomac şi de bôlá de apă. Viaţa îi era chin, şi se credea deja perduto. Din întâmplare a căpétat o şatulă din escelentele Dvóstre pilule curăţitoare de sânge şi după întrebuiţarea mai lungă a acestora s'a vindecat

Cu distins respect *Iosefa Weinzettel*.

Eichengraberamt, lângă Gfóhl, 27 Martie 1889.

Stimabil Domn! Devotat subscrisul mé rog a-mi trimite încă o dată 4 rulete din pilulele Dvóstre într'adevăr folositoare şi escelente. Nu pot întrelăsa a Vê esprima deplina mea recunoscintă despre valoarea acestor pilule, cari le voi recomanda cu totă căldura tuturor bolnavilor, ori unde voiú avé prilej. Despre acésta multămită a mea Te imputernicesc, să faci ori ce întrebuiţare publică

Cu distins respect *Ignatie Hahn*.

Gotschdorf, lângă Kohlbach, Silesia austriacă, 8 Octobree 1888.

Stimabile Domn! Te rog frumos a-mi trimite o ruletă cu 6 şatule din pilulele Dvóstre universale curăţitoare de sânge. Numai miraculoşelor Dvóstre pilule am să multănesc, că am scăpat de o bôlá de stomac, care m'a chinuit 5 ani de zile. Aceste pilule nu se vor mai găta nici când din casa mea, şi Vê esprim prin acésta cea mai călduróşă a mea multămită.

Cu cel mai mare respect *Anna Zwickel*.

Licuer de plante alpine de *W. Ottm. Bornhard* din Lindau în contra tuturor suferinţelor de stomac. Un flacon 2 fl. 60 cr., 1/2 flacon 1 fl. 40 cr.

Alifie americană în contra podagreii, cel mai eficace mijloc în contra afecţiunilor podagrose şi reumatice: ca dureri pe şirul spinării, junghiuri în picioare, ischias, migrene, durere nervóşă de dinţi, dureri de cap, junghiuri în urechi, fl. 1.20

Pomadă de Tannochinină de *I. Pserhofer* de un şir lung de ani recunoscut chiar şi de medic, ca cel mai bun remediu pentru creşterea pėrului. O dosă mare elegant confecţionată 2 fl.

Emplastru Universal de prof *Stuedel*, în contra ranelor produse prin armă, pe cum şi contra ranelor maligne, umflăturilor la picioare şi glandule, contra furneului şi cócerii de deget, contra cócerii peptului şi picioarelor podagrose şi multe alte asemenea manifestăţiuni. 1 borcan 50 cr., trimiterea francată 75 cr.

Fiakerpulver în contra catarelor, răguşelei şi tusei, 1 şatulă 35 cr., trimiterea francată 60 cr.

Spir de bucate cu şi fără sare 1 flacon 70 cr.

Balsam de degerături de *I. Pserhofer*, de mulţi ani recunoscut de cel mai bun remediu în contra degerăturilor de tot felul, pe cum şi în contra orî şi căruí fel de rane învechite. 1 borcan 40 cr. cu trimiterea francată 65 cr.

Sirup de plantagină un remediu de casă în general cunoscut, escelent contra guturaiului, răguşeli, tuse convulsivă etc. 1 flacon mic 50 cr., 2 flacone cu trimitere francată 1 fl. 50 cr.

Esentă de viaţă (picături de Praga) în contra stomacului stricat, mistuirea rea, dureri abdominale de tot soiul, un remediu escelent de casă, 1 flacon 22 cr., 12 flacone 2 fl.

Sare universală curăţitoare de *A. W. Bullrich*. Un remediu escelent în contra tuturor consecuenţelor mistuirii neregulate, ca: dureri de cap, ameţeli, crampi de stomac, arsură de stomac, hemoroides obstipatic etc. 1 pachet 1 fl.

Balsam miraculos englezesc, un flacon 1 fl. 50 cr.

Prav contra asudării picioarelor. Acest prav delătură asudarea picioarelor şi mirosul acestora, conservă ghetetele şi este probat nesticăcios. Preţul unei şatule 50 cr., trimiterea francată 75 cr.

Balsam de guşă remediu sigur în contra grumazului gros 1 flacon 40 cr., trimiterea francată 65 cr.

Kola preparate a lui *Stoll*, mijloc escelent pentru întărirea nervilor, pentru bolnavi de stomac şi contra bôlelor de maş. 1 litru Elisir Kola sau fl. 3 —, 1/2 litru 1 fl. 60 cr., 1/4 litru 85 cr.

Elisir Kola imperial în butelii de câte 5 fl. 50 cr., 3 fl., 1 fl. 60 cr.

Mia-Poko mijloc escelent în contra durerii de cap, durerii de măsele, a reumatismului etc.

A afară de preparatele aici numite se află toate specialităţile farmaceutice anunţate în ziarele medicale austriace şi în cele străine şi la cerere se procură prompt şi ieftin toţi articoli, cari nu se vor afla póte în deposit.

Trimiterile prin postă se efectnesc cât se póte de lute, trimiţendu-se banii înainte; comande mai mari se trimit cu rambursă. Comandele se vor efectui francate numai atunci, când se va trimite preţul înainte, şi în cazul acesta speşele postale sînt mult mai mici.

Ca veritabile sînt a se privi numai acele, a căror asignaţiune pórtă în colóre neárá numele **I. Pserhofer**, şi acele şatule, ce pórtă pe coperiş acela-şi nume în colóre **roşie**.

Farmacia lui **I. Pserhofer** „la mărul de aur al imperiului“ Viena I., Singerstrasse Nr. 15.

În deposit: **Íosif Török**, Budapesta, Királyutca 12.